Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 296 (5970) | 24 снежня 1937 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

СЛАЎНАЕ ДВАЦЦАЦІГОДДЗЕ БРАЦКАЙ СОВЕЦКАЙ УКРАІНЫ

Сёння спаўняецца 20-годдзе са дня стварэння Украінскай Совецкай Соцыялістычнай рэспублікі.

Украіна да Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі з'яўлялася аб'ектам самай жорсткай эксплаатацыі не толькі «отечественной» буржуазіі, памешчыкаў і капіталістаў, але яе жорстка, па-зверску эксплаатавалі імперыялісты заходніх краін, зыкарыстоўваючы яе незлічоныя прыродныя багацці. Яны будавалі свае фабрыкі, заводы, шахты на касцях рабочых і сялян, бязлітасна эксплаатавалі і высмактвалі іх кроў. На поце і крыві украінскага народа, як і народаў іншых нацыянальнасцей, імперыялісты нажывалі нязлічоныя барышы. Таму асабліва была моцная звярыная нянавісць расійскага і сусветнага імперыялізма супроць украінскага народа, калі ён у Вялікую Кастрычніцкую соцыялістычную рэволюцыю пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна пры дапамозе рускага пролетарыята парваў ланцуг капіталізма і назаўсёды знішчыў прыгнечанне, няроўнасць, назаўсёды скінуў са сваіх плеч імперыялістычных эксплаататараў і высока падняў абліты ў крыві сцяг совецкай улады і дыктатуры пролетарыята.

Таму грамадзянская вайна на Украіне была самай жорсткай і лютай. Імперыялізм як расійскі, так і замежны, не жадаў аддаць награбленага ад украінскага народа.

Полчышчы нямецка-аўстрыйскіх акупантаў, дэсанты імперыялістаў Францыі, Англіі, арміі белапалякаў і іх прадажных сабак, петлюраўскіх гайдамакаў, белагвардзейская «граб-армія» Дзенікіна і Врангеля, чорная зграя махноўцаў, грыгор'еўцаў, тюцюнікаў і іншай сволачы — усе імкнуліся зноў надзець ярмо на аслабанёны украінскі народ. Інтэрвенты хацелі прымусіць рабочых і сялян Украіны зноў пайсці ў кабалу імперыялізма. Не выйшла! Працоўныя Украіны пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі Леніна — Сталіна, пры вялікай дапамозе рускага рабочага класа вышвырнулі з сваёй палітай потам і крывёю зямлі ўсіх інтэрвентаў, эксплаататараў і катаў.

Вялікія правадыры народаў Ленін і Сталін, не шкадуючы сваіх сіл, асабіста, [illegible]

[illegible] васці, земляробства, транспарта, навукі, абароны вырасціла і выхавала Совецкая Соцыялістычная Украіна. Хто не зедае выдатнае імя Ізотава, Стаханава, сталевара Макара Мазая, Марыі Дземчэнка, машыніста Петра Крываноса, вялікага пераўтваральніка, рэволюцыянера сельскай гаспадаркі Лысенка, выдатнай лётчыцы Паліны Осіпенка і рад іншых соцень і тысяч слаўных імён, сыноў і дочак совецкай Украіны, якія сваімі выдатнымі справамі завязвалі вядомасць на ўвесь Совецкі Саюз.

Вялікі поспехі украінскай культуры, нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу. За годы совецкай улады вырасла і выхавалася украінская інтэлігенцыя. Дзесяткі тысяч інжынераў, настаўнікаў, урачоў, прафесараў, камандзіраў Чырвонай Арміі, якія з гонарам называюць сябе выхаванцамі совецкай украінскай культуры, той культуры, аб якой у турме народаў царскай Расіі украінцам забаранялася нават і марыць. Літаратура, тэатр, музыка, жывапісь, кіно, сотні газет з тыражом, налічваючым дзесяткі тысяч экземпляраў, разгарнуліся як ніколі ў гісторыі украінскага народа.

З вялікай радасцю і гонарам аглядаецца сёння украінскі совецкі народ на свой прайшоўшы шлях, на 20 год упартай барацьбы і ўпартай працы. Колькі перашкод знесена, колькі крэпасцей узята, колькі знішчана ворагаў!

Праўда, вораг яшчэ не склаў сваёй зброі, ён яшчэ ўсё марыць вярнуць сабе шляхам вайны квітнеючыя палі Украіны, захапіць яе магутнейшую соцыялістычную індустрыю, зрабіць Украіну сваёй калоніяй. Яны засылаюць у Совецкую Украіну сваіх фашысцкіх шпіёнаў, дыверсантаў, шкоднікаў, трацкісцка-бухарынскіх тэрарыстаў, але ўсе іх імкненні, усе іх жаданні асуджаны на правал. Украінскі народ, як і ўсе народы вялікага Совецкага Саюза, пільна ахоўваецца вялікім Сталіным, які папярэджвае аб небяспецы як звонку, так і знутры, навучае народы распазнаваць ворага, быць да яго пільным.

[illegible]

СВЯТКАВАННЕ СЛАЎНАГА ДВАЦЦАЦІГОДДЗЯ УССР

[illegible]

І. В. СТАЛІН

УКРАІНА ВЫЗВАЛЯЕЦЦА

[illegible]

«Жизнь национальностей» № 4, 1 снежня 1918 г.

С. В. КАСІОР

Сакратар ЦК КП(б)У

УКРАІНА—СОВЕЦКАЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЯ РЭСПУБЛІКА

(ДА ДВАЦЦАЦІГОДДЗЯ СОВЕЦКАЙ УЛАДЫ)

Да рэволюцыі Украіна знаходзілася на становішчы калоніі старой царскай Расіі. Усё эканамічнае і культурнае развіццё народнай гаспадаркі Украіны і становішча народных мас насілі на сабе сляды гэтых каланіяльных адносін. Украінская мова не мела права грамадзянства і рускімі чыноўнікамі, капіталістамі, памешчыкамі была абвешчана мовай мужыцкай. У велізарнай краіне з амаль 30-мільённым украінскім насельніцтвам украінскіх газет зусім не было. Таксама амаль зусім не існавала школ на украінскай мове. Літаратура украінскага народа была ў поўным загоне. У дадатак да ўсяго гэтага па давер'ю рускага царызма Украінай кіравалі рускія або нямецкія губернатары і чыноўнікі.

Гэты рускі чыноўнічы ўпраўленчы апарат не толькі па свайму соцыяльнаму становішчу, але і па мове быў зусім чужды украінскаму народу. Толькі невялікая вярхушка так называемай украінскай інтэлігенцыі, у пераважнасці блізка звязаная з маемнымі слаямі насельніцтва — памешчыкамі, капіталістамі — мела доступ у асяроддзе чыноўніцтва і іншых царскіх упраўіцеляў.

Гэта цяжкое эканамічнае становішча працоўных мас і поўнае ігнараванне інтарэсаў іх нацыянальна-культурнага развіцця, здзекі і сваволле, якія дапускаліся расійскімі чыноўнікамі, капіталістамі, памешчыкамі над украінскім народам, знаходзіліся ў прамой процілегласці з вялікімі эканамічнымі выгодамі і прыбыткамі, якія здабывалі капіталісты з эксплаатацыі прыродных багаццяў Украіны. Развіццё Данецкага басейна, эксплаатацыя рудных багаццяў Крывога Рога, развіццё прамысловасці працоўным Украіны — не прыносіла ніякай карысці. Іх становішча асталася жабрацкім, яны асталіся ў некультурнасці, цемнаце, але затое капіталісты і памешчыкі заграбалі велізарныя барышы.

Як рэзультат каланіяльнага становішча і нацыянальнага прыгнечання працоўных мас Украіны, ад старога часу асталіся пэўныя прызнакі і вынікі. Пры ўмове, калі 80 проц. насельніцтва краіны складалі украінцы, насельніцтва буйных гарадоў Украіны складалася, галоўным чынам, з рускіх, у значнай ступені чыноўніцкіх элементаў. Пераважаючая большасць служылай і тэхнічнай інтэлігенцыі таксама складалася з рускіх або іншакраінцаў. У складзе рабочых на фабрыках і заводах таксама была большасць прышлых рускіх рабочых, у той час, калі карэннае украінскае мясцовае насельніцтва ў прамысловасць не ўцягвалася, насельніцтва трымалі ў галечы і затруднялі доступ яго на прадпрыемствы.

Такое было становішча Украіны да лютаўскай рэволюцыі. Аднак, і пасля лютаўскай рэволюцыі украінскі народ пад уладай Цэнтральнай рады, гетмана і немцаў не атрымаў ніякага палягчэння. Стаўшыя ва ўладзе украінскія эсэры, соцыял-дэмакраты, федэралісты і іншыя дробна-буржуазныя украінскія нацыяналістычныя партыі, хаця і карысталіся ў абыходзе украінскай мовай, аднак, старанна давілі рабочых і вясковую беднату ва ўгоду ранейшым гаспадарам—тым-жа самым рускім і замежным капіталістам, рускім і польскім памешчыкам. Гетман Скарападскі сам быў рускім генералам і буйнейшым памешчыкам. Большасць кіруючых работнікаў Цэнтральнай рады, дырэкторыі, а таксама ўся вярхушка украінскіх эсэраў, соцыял-дэмакратычнай партыі былі звязаны з заможнымі кулацкімі слаямі украінскай вёскі або ў той час ужо малалікім слоем украінскіх памешчыкаў.

Таму і ў час улады нацыяналістаў працоўныя Украіны не атрымалі і не маглі атрымаць ніякага палягчэння. Гнёт астаўся ранейшым. Змянілася толькі шыльда, пад якой капіталісты, памешчыкі эксплаатавалі народ. Гэта шыльда стала жоўта-блакітнай — нацыянальнай, але сутнасць асталася ранейшая — капіталістычная, прыгнятальніцкая.

Для працоўных мас магчымасць карыстацца здабыткамі нацыянальнага разняволення неразрыўна звязана з іх эканамічным разняволеннем. Без вызвалення рабочых і працоўных сялян ад эксплаатацыі капіталістаў і памешчыкаў, без перадачы працоўнаму сялянству памешчыцкіх земляў, без пераходу ўлады ў рукі саміх працоўных — для рабочых, мільённых мас бяднейшага і сярэдняга сялянства няма і не можа быць нацыянальнага вызвалення. Ды і самі паны украінскія нацыяналісты вышэй за ўсё ставілі інтарэсы сваіх кішэнь, зямельныя інтарэсы буйных і больш дробных землеўласнікаў, заводчыкаў, фабрыкантаў. Таму ў імя інтарэсаў памешчыкаў, кулакоў, фабрыкантаў, у імя захавання зямельнай уласнасці і капітала украінскія нацыяналісты гатовы былі ўвайсці ў саюз хаця-б з самім чортам, каб толькі пакінуць за сабой уладу, свае маёнткі і прадпрыемствы і права эксплаатацыі рабочых і сялян.

Вось чым была нацыянальная ўлада Петлюры, гетмана, якая знаходзілася пад аховай штыкоў нямецкай кайзераўскай арміі. Такая і толькі такая ўлада магла быць створана і іншымі дробна-буржуазнымі нацыяналістычнымі партыямі, якія кічыліся сваёй паказной рэволюцыйнасцю—барацьбістамі, левымі эсэрамі і інш. і інш.

Толькі совецкая ўлада, звергнуўшая гнёт капіталістаў і памешчыкаў, прагнаўшая інтэрвентаў і нацыяналістаў усіх колераў, перадаўшая народу землі, фабрыкі і заводы, пакончыўшая назаўсёды з закабаленнем працоўных, упершыню і назаўсёды вызваліла украінскі народ ад нацыянальнага гнёту і матэрыяльнай кабалы і паклала моцную аснову для поўнай ліквідацыі былога каланіяльнага становішча Украіны і яе культурнай адсталасці.

На працягу 20 год упартай барацьбы на фронце соцыялістычнага будаўніцтва комуністычная партыя сваю праграму паслядоўнага правядзення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі поўнасцю правяла ў жыццё. Зніклі апошнія рэшткі, нагадваючыя аб ранейшым нацыянальным прыгнечанні Украіны, зніклі рэшткі яе былой культурнай адсталасці. Вытворчыя сілы Украінскай Совецкай Рэспублікі атрымалі велізарнае і поўнае развіццё, а разам з гэтым стала няспынна паляпшацца і матэрыяльнае становішча працоўных.

Раней значная частка народнага даходу, дабываемага цяжкой працай і потам, на дзве трэці, калі не больш, ішла ў кішэні капіталістаў, памешчыкаў, кулакоў. У сучасны момант увесь народны даход, добыты працай рабочых і сялян, поўнасцю ідзе на паляпшэнне становішча саміх працоўных і на карысць дзяржавы працоўных.

За годы совецкай улады на Украіне пабудаваны новыя велізарныя прадпрыемствы — фабрыкі, заводы і шахты. Калі характэрным для ўсякай каланіяльнай і поўкаланіяльнай краіны з'яўлялася развіццё ў ёй, галоўным чынам, сыравінных галін прамысловасці, то на Украіне за 20 год совецкай улады пабудаваны велізарныя прадпрыемствы апрацоўваючай прамысловасці, у першую чаргу машынабудаўнічай, прамысловасці найбольш складанай, патрабуючай найбольш кваліфікаванай працы і машын. На Украіне за гэты час вырасла магутная энергетычная база народнай гаспадаркі ў выглядзе вялікай сеткі буйнейшых электрастанцый, галоўнейшай з якіх з'яўляецца пабудаваная на Дняпры электрастанцыя імя Леніна.

Совецкая ўлада перабудавала занава і старыя прадпрыемствы Украіны. Гэтыя прадпрыемствы пераабсталяваны новай тэхнікай і значна расшыраны. У 1936 годзе валавая прадукцыя ўсёй буйнай прамысловасці Украіны ў 7 разоў перавышае ўсю валавую прадукцыю прамысловасці даваеннага часу. Адна толькі прадукцыя машынабудаўнічай прамысловасці ў 1936 годзе ў 29 разоў перавышае вытворчасць гэтай-жа галіны прамысловасці ў 1913 годзе. Колькасць выпрацоўваемай электраэнергіі на тэрыторыі Украіны павысілася ў параўнанні з 1913 годам у 20 разоў. Машынабудаўнічая прамысловасць у 1913 годзе займала ўсяго 6 проц. прадукцыі ўсёй буйнай прамысловасці, а ў 1936 годзе яна займае ўжо больш 25 проц. прадукцыі ўсёй буйнай прамысловасці Украіны.

Машынабудаўнічая прамысловасць, абслугоўваючая сельскую гаспадарку, сельскагаспадарчае машынабудаўніцтва, якое з'яўляецца таксама вельмі істотнай часткай прамысловасці, забяспечваючай пераўтварэнне сельскай гаспадаркі, атрымала на Украіне велізарнае развіццё. Дастаткова ўспомніць пабудову Харкаўскага трактарнага завода, завода камбайнаў у Запарожжы, пераабсталяванне і рэканструкцыю двух буйнейшых прадпрыемстваў сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва — Харкаўскага завода «Серп и молот» і Кіраўскага завода «Красная звезда».

Разам з бурным ростам будаўніцтва прамысловасці рос і лік рабочых на Украіне. За гэты час колькасць рабочых паднялася з 642 тысяч ў 1913 годзе да 1.530 тыс. у 1936 годзе.

Няспынна падымаецца прадукцыйнасць працы на совецкіх фабрыках, заводах і шахтах. Іменна на Украіне нарадзіўся стаханаўскі рух, адкрываючы новыя, багатыя перспектывы росту прадукцыйнасці соцыялістычных прадпрыемстваў, уздыму дабрабыту працоўных.

Дзякуючы паслядоўнаму правядзенню ў жыццё эканамічнай і нацыянальнай палітыкі совецкай улады сярод рабочых, няспынна ўзрастала ўдзельная вага рабочых, выходзячых з мясцовага карэннага украінскага насельніцтва. Яшчэ ў 1923 годзе сярод рабочых украінцаў налічвалася каля 30 проц., а ў сучасны момант гэты процант дасягае лічбы 60, пры чым у цэлым радзе новых галін прамысловасці, як машынабудаўніцтва, хімія і некаторыя іншыя галіны, гэта колькасць павышаецца да 70—75 проц.

Растуць і кадры тэхнічнай інтэлігенцыі, а сярод іх увесь час ідзе павышэнне ўдзельнай вагі за кошт мясцовага украінскага насельніцтва. Яшчэ ў 1926 годзе сярод інжынераў прамысловасці на Украіне украінцаў было 14 проц., а ў 1935 годзе — ужо больш 50 проц.

Паказальнікам эканамічнага росту Украінскай Совецкай Рэспублікі з'яўляецца таксама бурны рост гарадоў. Гарады Украіны, у тым ліку асноўныя прамысловыя цэнтры, перш за ўсё і больш за ўсё растуць зноў-такі за кошт папаўнення з мясцовага украінскага насельніцтва. Такі горад, як Харкаў, за час совецкай улады па насельніцтву вырас з 285 тыс. у 1923 годзе да 742 тыс. у 1937 годзе. Кіеў меў у 1920 годзе насельніцтва 366 тыс., а ў 1937 годзе—747 тыс., Днепрапетроўск—285 тыс., а цяпер 447 тыс., Сталіно — 38 тыс., а цяпер 239 тыс., Варашылаўград — 57 тыс., цяпер 165 тыс., Запарожжа — 25 тыс., цяпер 229 тыс. Процант украінскага насельніцтва падняўся ў Харкаве з 35 у 1923 годзе да 50 проц. у 1934 годзе, Сталіно—з 7 да 31 проц., Запарожжа — з 28 да 56 проц., Варашылаўград — з 21 да 60 проц., Днепрапетроўск — з 16 да 49 проц.

Гэты колькасны рост і павелічэнне складу украінцаў сярод рабочых, інтэлігенцыі і гарадскога насельніцтва з'яўляецца натуральным рэзультатам палітыкі большэвіцкай партыі і совецкай улады, накіраванай на развіццё вытворчых сіл усіх рэспублік і максімальнае ўцягванне ў вытворчы працэс мясцовага насельніцтва. У гэтым састаіць асноўная задача палітыкі совецкай улады.

Разам з колькасным ростам гарадоў Украіны, асноўныя прамысловыя цэнтры яе, карэнным чынам перабудавалі сваю гаспадарку, намнога паднялі дабрабыт гарадоў. Такія гарады, як Харкаў, Сталіно, Запарожжа сталі зусім непазнавальны, яны нічым не нагадваюць тых гарадоў, якімі яны былі ў стары дарэволюцыйны час. Нават такі горад, як Кіеў, стаў зусім непазнавальным. Штогодна ўрад укладае ў дабрабыт гарадоў такія велізарныя сродкі, якія нікому і не сніліся ў дарэволюцыйны час.

Такая палітыка совецкай дзяржавы і большэвіцкай партыі, такія рэзультаты гэтай палітыкі максімальнага развіцця вытворчых сіл, скарыстання на карысць народа велізарных багаццяў адной з самых перадавых рэспублік Совецкага Саюза. Гэта прамая процілегласць і як неба ад зямлі адрозніваецца ад палітыкі эканамічнага і нацыянальнага прыгнечання кіруючых класаў царскай Расіі.

Усякаму відаць, што палітыка совецкай улады і большэвіцкай партыі накіравана на канчатковае эканамічнае і палітычнае разняволенне, на падняцце дабрабыту працоўных мас, і эканамічнае, і палітычнае прэўспяванне Украінскай Совецкай Рэспублікі.

Такі эканамічны ўздым за такі кароткі час з'яўляецца нябачаным у гісторыі капіталістычных краін. Ніякі другі ўрад, нават пры ўсеагульным падтрыманні капіталістычных краін, не мог-бы, не зрабіў-бы ніколі нават адной дзесятай таго, што зрабіла совецкая ўлада для Украіны. Нічога падобнага не зрабілі-б украінскія нацыяналісты, бо яны паказалі на справе, што могуць толькі оптам і ў розніцу распрадаваць багацці Украіны, гандляваць інтарэсамі працоўных, прадаваць фашыстам права на эксплаатацыю і прыгнечанне украінскага народа, на грабёж яго багаццяў.

Толькі совецкая ўлада забяспечыла эканамічны і культурны росквіт совецкай рэспублікі свабоднага украінскага народа.

Такія-ж здзіўляючыя рэзультаты неабходна адзначыць і ў будаўніцтве сельскай гаспадаркі, ва ўздыме дабрабыту сялянскіх мас. Украіна стала цяпер краінай моцных, растучых калгасаў. У далёкае мінулае адыйшлі ўспаміны аб старой індывідуальнай раздробленай дробнай гаспадарцы, аб кулацкай кабале, аб рабоце на пана.

Прайшлі часы, калі многамільённая украінская сялянская бедната з-за кавалка хлеба ішла ў наймы да памешчыкаў, кулакоў або білася над сваім кавалкам зямлі, каб не памерці з голаду і ўсё-ж атрымлівала жабрацкія ўраджаі. Не было прасвету для бедняка і серадняка-селяніна, нямысліма было выбіцца ў людзі мільёнам сялян пры дробнай раздробленай гаспадарцы і амаль першабытных прыладах вытворчасці, пры адсутнасці ў адной трэці гаспадарак цягла.

Цяпер украінская вёска пераўтварылася, канчаткова перамог і ўмацаваўся калгасны лад. Сялянства аб'ядналася ў калгасы. Совецкая ўлада пераўзброіла сельскую гаспадарку Украіны. Раней кожны селянін вымушан быў разлічваць толькі на самога сябе, а пераважная большасць бедноты, і нават сераднякоў, не маглі і марыць аб тым, каб набыць якую-небудзь больш дасканалую, а тым больш складаную прыладу, не маглі і марыць аб тым, каб карыстацца пастаяннай парадай і дапамогаю аграномa ці заатэхніка. Совецкая ўлада, усе сілы якой накіраваны на паляпшэнне становішча працоўных на дапамогу мільённым калгасным масам у іх гаспадарцы, забяспечыла новай калгаснай вёсцы велізарную колькасць самых навейшых, самых дасканалых машын і прылад сельскай гаспадаркі. 958 МТС, 65 тысяч трактароў, 21 тысяча камбайнаў, больш 20 тысяч дасканалых складаных малатарань і рухавікоў, не гаворачы ўжо аб дзесятках тысяч удасканаленых зерневых і спецыяльных сеялак, плугоў, буракапад'ёмнікаў і розных іншых машын па апрацоўцы глебы, па ўборцы і апрацоўцы розных тэхнічных культур, працуюць зараз на карысць калгаснай гаспадаркі.

В. І. Ленін калісьці гаварыў, што падняць мільённае сялянства з нястачы да новага, светлага, дастатковага жыцця, магчыма толькі прымяненнем у сельскай гаспадарцы на грамадскіх палях сучасных машын. Толькі гэта ўзніме прадукцыйнасць працы селяніна ва многа разоў супроць ранейшага і зусім пераўтворыць жыццё чалавека.

Совецкая ўлада гэты завет, гэту мысль Уладзіміра Ільіча зараз цалкам і поўнасцю праводзіла ў жыццё. Гэту велізарную дапамогу сельскагаспадарчымі машынамі і прыладамі совецкая ўлада аказвае калгаснаму сялянству на ўмовах зусім небывалых і нямысьлімых у капіталістычным свеце. У стары час малатарня ў руках кулака, сеялка або другая якая-небудзь прылада былі прадметам, пры дапамозе якога эксплаататар выкалачваў як мага больш даходу з селяніна, закабаляў яго, прымушаў працаваць на сябе.

Зусім інакш пры совецкай уладзе. Машына, якую дае совецкая ўлада вёсцы, дапамагае калгасу ўзняць ураджайнасць яго палёў, палепшыць яго жыццё. Усе работы МТС робяцца ў крэдыт, без процантаў. У прыдачу яшчэ совецкая ўлада аплачвае частку расходаў машынна-трактарных станцый. У прыдачу да гэтага совецкая дзяржава затрачвае вялікія сродкі на розныя курсы па падрыхтоўцы трактарыстаў, камбайнераў, шофераў з асяроддзя калгаснікаў. Ва украінскай совецкай калгаснай вёсцы зараз ёсць больш 200 тысяч абучаных, навучыўшыхся кіраваць машынай хлапцоў і дзяўчат.

Адно гэта робіць зусім непадобнай цяперашнюю совецкую калгасную вёску на вёску ранейшую. Раней дапамогаю агранома, заатэхніка і нават ветэрынара мелі магчымасць карыстацца толькі кулакі і памешчыкі. Дастаткова ўспомніць, што на Украіне да рэволюцыі на службе земства для абслугоўвання сялянскіх гаспадарак было ўсяго каля 500 аграномаў. Прычым, большасць з іх абслугоўвала, галоўным чынам, кулацкія гаспадаркі. Столькі-ж аграномаў знаходзілася на службе ў паме-

(ПРАЦЯГ НА 2-Й СТАР.)

У ДРУЖНАЙ СЯМ'І НАРОДАЎ ВЯЛІКАГА СССР

УКРАІНА — СОВЕЦКАЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЯ РЭСПУБЛІКА

(ПРАЦЯГ)

шчыцкіх эканоміях. Ветэрынарных урачоў на Украіне ў 1910 годзе было нямногім больш 350 чалавек.

А цяпер совецкая дзяржава абучыла і паставіла на службу калгасаў на Украіне 14.800 аграномаў, 5.500 заатэхнікаў, 2.100 ветэрынарных урачоў і 3.000 ветэрынарных фельчароў. Уся армія аграномаў, заатэхнікаў, ветэрынараў аплачваецца за кошт дзяржавы і працуе над падняццем ураджайнасці калгасных палёў.

У адпаведнасці з гэтым і прадукцыйнасць калгаснай сялянскай працы зараз намнога вышэй, чым у індывідуальнай гаспадарцы. Калі ў стары царскі час сярэдні ўраджай зернавых культур на Украіне лічыўся 8 і самае вялікае 9 цэнтнераў з гектара, то за апошнія 2—3 годы мы дасягнулі і замацавалі на калгасных палях узровень, які забяспечвае нам ураджай у 11—12 цэнтнераў з гектара.

На аснове ўздыму зернавой гаспадаркі быстрымі крокамі ўзнімаецца жывёлагадоўля. Мы зараз даганяем і пераганяем па ўзроўню і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі дарэвалюцыйны ўзровень. Па такой важнай галіне, як свінагадоўля, ужо пераганалі. У дарэвалюцыйны час значная частка жывёлы належала кулакам, у той-жа час велізарная колькасць батракоў і вясковай беднаты зусім не мела жывёлы. Цяпер гэтая ўся жывёла калгасная і калгаснікаў. У 1938 годзе на Украіне ўжо не астанецца гаспадаркі калгасніка, якая не мела-б уласнай каровы, цёлкі або свінні.

Расце даходнасць калгасаў. Вялікае значэнне ў росце грашовай даходнасці калгасаў набылі тэхнічныя культуры—буракі, лён, бавоўна, якія, дзякуючы дасягнутым высокім ураджаям забяспечваюць нямалы грашовы даход.

Зараз кожны калгаснік бачыць і разумее, што дабрабыт яго сям'і залежыць выключна ад яго ўласнай працы, працы яго таварышаў—калгаснікаў. Няма ніякіх перашкод да таго, каб, павышаючы ўраджайнасць, павышаючы прадукцыйнасць жывёлы, падвойваць і патройваць свае даходы, забяспечваючы сабе такім чынам заможнае, культурнае жыццё. Няма больш міраедаў, якія вырывалі ў беднаты і бясконных значную долю іх цяжкай працы. Не прыходзіцца цяпер плаціць бясконцыя процанты па надоймках, не прыходзіцца расплачвацца за даўгі ў кулака і крамніка.

Гэты ўсеагульны ўздым дабрабыту працоўных і ў горадзе, і ў сяле з'яўляецца асноўнай базай, на якой адбываецца небывалы яшчэ ў гісторыі культурны ўздым працоўных. Палітычная свядомасць, актыўны ўдзел у кіраўніцтве дзяржавай з'яўляюцца характэрнай асаблівасцю ўсіх грамадзян нашай краіны.

Рабочыя і калгаснікі маюць зараз поўную магчымасць навучаць сваіх дзяцей грамаце за кошт дзяржавы, бо совецкая ўлада правяла ўсеагульнае бясплатнае пачатковае навучанне, маюць магчымасць забяспечыць сваім дзецям сярэднюю і вышэйшую асвету ў шматлікіх сярэдніх і вышэйшых навучальных установах.

Совецкая ўлада забяспечыла рост і росквіт таленавітых людзей з народа, забяспечыла выяўленне дзесяткаў і сотняў тысяч здольных арганізатараў калгаснай гаспадаркі, грамадскіх работнікаў, дзяржаўных дзеячоў, стаханаўцаў соўгасных і калгасных палёў.

Пашана ў совецкай дзяржаве належыць тым, хто добра, узорна працуе, хто дасягае найвышэйшай прадукцыйнасці працы, хто самааддана працуе на агульную карысць народаў.

Вызваліўшы працоўных Украіны ад эксплаататараў, ад гнёту капіталістаў і памешчыкаў, ад кулацкай кабалы, забяспечыўшы ім безупынны ўздым іх дабрабыту, совецкая ўлада тым самым поўнасцю і канчаткова ажыццявіла нацыянальнае вызваленне украінскага народа, стварыла ўмовы для росту яго культуры, для яе росквіту. Совецкая ўлада забяспечыла украінскаму народу замест старога царскага варожага чыноўніцкага апарата свой уласны, совецкі апарат упраўлення дзяржавай. Советы, якія складаюцца з людзей, вышаўшых з народа, выбраных, упаўнаважаных народам, совецкі апарат блізкі народу па мове і духу, — гэты апарат, які складаецца з людзей, якіх народ мае поўнае права ў любы час змяніць, калі яны будуць дрэнна працаваць ці адарвуцца ад народа. Совецкая ўлада забяспечыла украінскаму народу небывалую ў свеце палітычную свабоду, шырокую дэмакратыю Сталінскай Канстытуцыі. У дзень выбараў — 12 снежня украінскі народ паказаў, як ён цэніць гэту свабоду і дэмакратыю і як ён умее карыстацца ёю ў агульных народных інтарэсах.

Совецкая ўлада забяспечыла шырокае развіццё народнага, нацыянальнага па форме, соцыялістычнага па зместу украінскага мастацтва, ажыццяўляючы магутную падтрымку яго за кошт сродкаў совецкай дзяржавы. Шырокая дзяржаўная падтрымка пісьменніцкіх, літаратурных арганізацый і выданняў газет, журналаў, мастацкай літаратуры на украінскай мове, як і на мовах іншых народаў, совецкай уладай забяспечваецца ў поўнай меры.

Так, украінскі народ пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, Леніна і Сталіна прайшоў свой шлях ад прыгнечання да заваявання народнай улады і поўнай свабоды. На працягу 20 год рабочыя і сяляне Украіны на ўласным вопыце пераканаліся ў правільнасці большэвіцкага шляху, яны пераканаліся ў тым, што гэта адзіны шлях для вызвалення працоўных мас. Рабочыя і сяляне Украіны пераканаліся, што шлях, на які клікалі нацыяналісты, петлюраўцы, украінскія соцыял-дэмакраты, незалежнікі, барацьбісты — гэта ёсць шлях прыгнечання і заняволення працоўных, шлях звароту да старога жабрацкага і бяспраўнага існавання. Народ пераканаўся на ўласным вопыце, што нацыяналісты ўсіх масцей прадаюць народ, цягнуць назад да кабалы, да ярма. Большэвікі вядуць наперад да свабоды і шчаслівага жыцця. Вось чаму украінскі народ, як адзін 12 снежня галасаваў за палітыку і за партыю Леніна—Сталіна.

Вось чаму украінскі народ сваю совецкую рэспубліку і ўвесь Совецкі Саюз— радзіму працоўных — будзе абараняць да апошняй кроплі крыві.

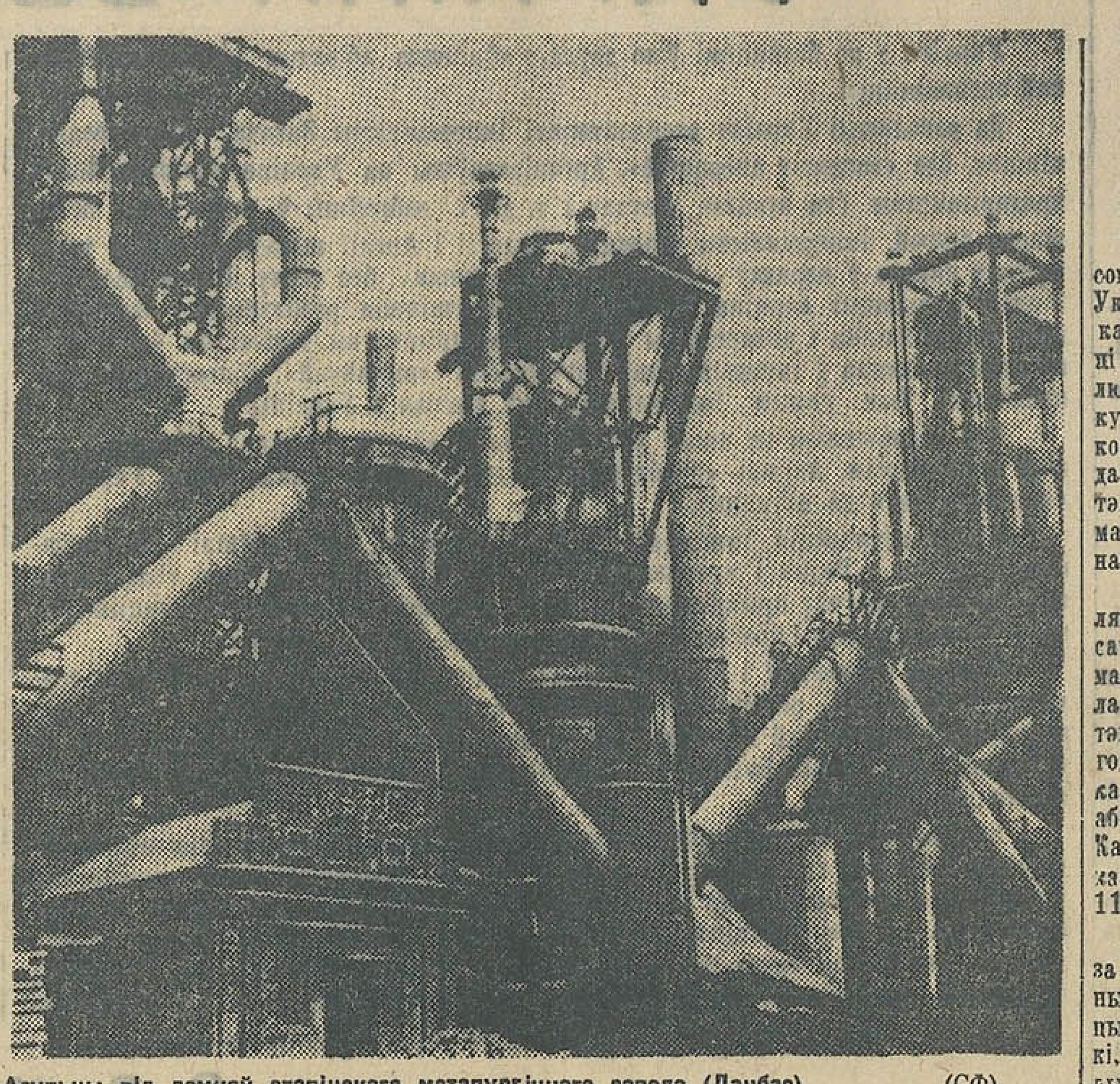

Агульны від доменнага цэха сталінскага металургічнага завода (Данбас). (СФ).

РОСТ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ КУЛЬТУРЫ

Украінскі народ святкуе свой слаўны юбілей у часе трыумфа вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

[illegible]

Сацыялістычная Кастрычніцкая рэвалюцыя забяспечыла украінскаму народу буйны росквіт нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу культуры. У 1936—37 годзе Совецкая Украіна мела 117 вышэйшых навучальных устаноў, у якіх навучалася 109.567 студэнтаў, 476 тэхнікумаў, у якіх навучалася 143,5 тыс.

[illegible]

будаўніцтва соцыялізма у нашай краіне пад кіраўніцтвам жалезнай кагорты большэвікоў, пад кіраўніцтвам нашага дарагога, любімага правадыра і настаўніка Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

А. КАРНЕЙЧУК,
драматург, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР.

КВІТНЕЮЦЬ КАЛГАСЫ БРАЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ

[illegible]

Марыя ДЗЕМЧЭНКА,
ордэнаносец, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР.

РАДЗІМА СТАХАНАЎСКІХ МЕТАДАЎ ПРАЦЫ

[illegible]

домнаў, шахт, заводаў, фабрык.

На тысячах новых прадпрыемстваў працуе па-новаму вольны і свабодны рабочы. Совецкая ўлада стварыла для рабочых выдатныя ўмовы працы, і кожнаму хочацца працаваць і працаваць на карысць сваёй радзімы. Мы з дня на дзень [illegible]вому змагацца за новыя стаханаўскія рэкорды, за дастойную, сталінскую сустрэчу першага года трэцяй пяцігодкі.

А. Я. ГАМУЛЬКА,
стаханавец Кіеўскай абутковай фабрыкі.

МІХАІЛ КАЛЬЦОЎ

ДВАЦЦАЦЬ ГОД СОВЕЦКАЙ УКРАІНЫ

Дваццаць год назад украінскімі рабочымі, сялянамі, салдатамі была агалошана совецкая ўлада, назаўсёды змяніўшая ўладу прыгнятальнікаў, эксплаататараў, памешчыкаў, капіталістаў.

З гэтага дня, спачатку ў жорсткай крывавай барацьбе, потым ва ўпартай працы па аднаўленню разбуранай гаспадаркі і далей — у шчаслівых годах соцыялістычнага будаўніцтва пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна выкавалася, стварылася Совецкая Соцыялістычная Украіна, цудоўная багатая краіна — неад'емная частка Совецкага Саюза.

Новае пакаленне, свабодныя, сільныя, маладыя, шчаслівыя грамадзяне Совецкай Украіны з цяжкасцю могуць уявіць сабе, у якіх бязмежных пакутах, галечы, нястачах, у якім бяспраўі і рабстве жыў іх народ, як катавалі яго вякамі і вякамі, як пладародная, квітнеючая украінская зямля заліта была крывёю народнай, і сонца меркла ў вачах украінскіх рабочых і сялян, паміраўшых пад пулямі і батогамі расійскіх і польскіх памешчыкаў, царскіх ахраннікаў, катаў, турэмшчыкаў, пагромшчыкаў. У народных песнях, у вершах вялікага украінскага рэволюцыйнага паэта Тараса Шаўчэнка адлюстраваліся гэтыя страшныя часы.

Расійскі капіталізм ператварыў украінскую зямлю ў бяспраўную калонію царскага самадзяржаўя. Але і для прагнай пасці расійскіх прадпрыемцаў Украіна была занадта вялікім, не па зубах, кавалкам. У эксплаатацыі украінскага пролетарыята і сялянства, у эксплаатацыі натуральных багаццяў краіны прымалі ўдзел замежныя акцыянерныя таварыствы. Сапернічаючы адзін з адным, расійскія, германскія, польскія, французскія эксплаататары грабілі украінскага рабочага і селяніна, выматвалі яго сілы ў шахтах Данбаса, на рудніках Крывярож'я, на цукровых заводах Кіеўшчыны, на палях Валыні і Падолii.

Прыбыткі, багацці фабрыкантаў і памешчыкаў былі асабліва вялікі на украінскай зямлі. Таму асабліва моцна была ярасць расійскага і міжнароднага капіталізма, калі над Украінай узвіўся чырвоны сцяг совецкай улады, дыктатуры пролетарыята. Ад таго грамадзянская вайна і інтэрвенцыя замежных дзяржаў былі на Украіне асабліва жорсткі, барацьба — асабліва кровепралітнай і доўгай.

Хто толькі не перабываў на Украіне ў гэтыя годы, хто толькі не прабаваў пакарыць украінскі народ узброенай рукой! Полчышчы германскіх заваявальнікаў, франка-англійскія экспедыцыйныя часці, арміі белапалякаў, іх прадажныя прыхвасні — петлюраўска-гайдамацкія банды, белагвардзейская «граб-армія» Дзенікіна і Врангеля, хуліганска-бандыцкі зброд махноўцаў, грыгор'еўцаў, тюцюнікаўцаў — усе яны прабавалі надзець ярмо на украінскага рабочага, селяніна, зноў закаваць іх, ужо раз сарваўшых аковы са сваіх працоўных рук.

Асабліва цяжкай, раз'юшанай і наглай была на Украіне інтэрвенцыя германскага імперыялізма. Велізарныя германскія арміі ўторгліся ва украінскія гарады і сёлы, цеснячы нешматлікія, дрэнна ўзброеныя атрады рабочых і сялян. Устанавіўшы сілай штыка карыкатурныя, балаганныя «ўрады» так званай Цэнтральнай рады і затым гетмана — інтэрвенты пры дапамозе сваіх наймітаў, петлюраўцаў і гетманцаў, прыняліся паспешна грабіць Украіну і знішчаць украінскі народ.

Па аднаму толькі абавязацельству 23 красавіка 1918 года Украіна паставіла Германіі 60 мільёнаў пудоў хлеба. Па дадатковаму абавязацельству Украіна прымушалася перадаць Германіі яшчэ да ўраджаю 1918 года дадаткова 75 мільёнаў пудоў хлеба, 11 мільёнаў пудоў жывой жывёлы, 30 тысяч жывых авечак, 1 мільён птушкі, 4 мільёны пудоў цукру, 60 тысяч пудоў масла і тлушчаў, 200 тысяч пудоў штомесячна мясных кансерваў, 1.500 вагонаў яек, 2 мільёны 500 тысяч пудоў цукровага пяску, 20 мільёнаў літраў спірту. Апрача гэтага, германскія акупанты захапілі ўсе лясныя і сельскагаспадарчыя загатоўкі, усе чыгункі на Украіне, усе данецкія шахты і крыварожскія руднікі. Кожны салдат германскай акупацыйнай арміі абыходзіўся украінскаму народу штомесячна ў дзевяць рублёў золатам. На Украіне ў гэты час было 300 тысяч германскіх салдат!

Германскія, польскія і іншыя захватчыкі, прыходзячы на Украіну, неадкладна прымушалі сялян звароочваць памешчыкам зямлю, спальвалі, зраўнівалі з зямлёй непакорныя сёлы, заграмаджалі шыбеніцамі гарадскія плошчы і сельскія дарогі. Інтэрвенты хацелі прымусіць украінскі народ захлябнуцца ў крыві, стаць на калені, пакарыцца капіталізму. Не выйшла! Працоўныя Украіны, самааддана змагаючыся пад кіраўніцтвам большэвікоў за сваю свабоду, нацыянальныя правы, за соцыялістычную працу — перамаглі і вышвырнулі ўсіх інтэрвентаў, эксплаататараў, прыгнятальнікаў і катаў.

У гіганцкай барацьбе за пабудову соцыялізма украінскім рабочым і сялянам велізарную дапамогу аказалі рускі рабочы клас і рускае сялянства, чыі лепшыя сыны сражаліся поплеч з сынамі украінскага народа супроць белагвардзейцаў і інтэрвентаў. Усесаюзная комуністычная партыя (большэвікоў) мужна, цвёрда кіравала гэтай барацьбой. Вялікія правадыры народаў, вялікія палкаводцы соцыялізма Ленін і Сталін асабіста натхнялі працоўныя масы Украіны, аддаючы іх барацьбе ўсе свае сілы, усю сваю мудрасць і жалезную волю да перамогі. Гэта пад іх бясстрашным кіраўніцтвам украінскі народ назаўсёды скінуў ярмо капіталізма, увайшоўшы ў цесную брацкую сям'ю шчаслівых совецкіх народаў.

Імкнучыся закабаліць Украіну, капіталістычныя дзяржавы раскінулі шырокую сетку сваіх агентаў, шпіёнаў, шкоднікаў, ворагаў украінскага народа, якія, размеркаваўшыся на партыі эсэраў, петлюраўцаў, «укапістаў», «барацьбістаў», «барбістаў» і другія групы і шайкі, безупынна прабавалі адурачыць, ашукаць працоўных Украіны, прадаць іх замежнаму капіталу. Ужо калі арміі белагвардзейцаў і інтэрвентаў былі разбіты і выгнаны, ужо калі соцыялізм устаржаставаў на Совецкай Украіне — ахвосце, паследышы знішчаных эксплаататарскіх класаў усё яшчэ прабавалі шкодзіць украінскаму народу, зрываць соцыялістычнае будаўніцтва.

Самай агіднай, самай шалёнай у сваёй злобе з усіх агентаў капіталізма, рэакцыі, фашызма аказалася крывавая трацкісцка-бухарынская банда японa-германскіх шпіёнаў і забойц. У саюзе з контррэволюцыйнымі буржуазнымі нацыяналістамі гэта зграя прабавала метадамі шпіянажа, тэрора, шкодніцтва дабіцца рэстаўрацыі капіталізма на Украіне, адтаржэння яе ад Совецкага Саюза. Дарэмна! Яны забыліся, як у годы грамадзянскай вайны слаўныя байцы Чырвонай Арміі, пітомцы Варашылава, Будзённага, Шчорса, разграмілі банды Дзенікіна, Врангеля, Махно, германскіх і польскіх акупантаў! Совецкая разведка, слаўная армія наркамунутдзельцаў, не баявы кіраўнік сталінскі нарком таварыш Ежоў разграмілі трацкісцка-бухарынскія, буржуазна-нацыяналістычныя, германа-польскія шпіёнскія гнёзды.

Некалі прыгнечаная, жабрацкая, адсталая Украіна расквітнела, ператварылася за дваццаць год у магутную індустрыяльную краіну з магутнай перадавой соцыялістычнай сельскай гаспадаркай. Да свайго дваццацігоддзя Совецкая Украіна прыходзіць з такімі гігантамі-красаўцамі, як Днепрагэс, Дзержынскі металургічны завод, Нова-Краматорскі завод імя Сталіна, Запарожсталь, Макееўскі металургічны завод імя Кірава, Харкаўскі трактарны завод імя Орджанікідзе, Крыварожскі завод, з безліччу іншых вялікіх і малых, занава пабудаваных і рэканструяваных прадпрыемстваў соцыялістычнай прамысловасці. Совецкі Данбас дабывае вугалю ў тры разы больш, чым Данбас стары, дарэволюцыйны. Вырас рабочы клас Украіны. У 1913 годзе ў буйнай прамысловасці было 642 тысячы рабочых, а ўжо к пачатку 1937 года — 1.531 тысяча рабочых (ва ўсёй народнай гаспадарцы Украіны — каля 5 мільёнаў рабочых!). Заработная плата рабочых і служачых няўхільна расце. Растуць укладанні дзяржавы ва ўсе галіны комунальнага, культурна-бытавога і санітарнага абслугоўвання рабочых. З года ў год, з месяца ў месяц павышаецца жыццёвы ўзровень рабочага класа.

Калектывізацыя сельскай гаспадаркі казачна пераўтварыла украінскую вёску. Калгаснікі Украіны атрымалі бясплатна і навечна 35 мільёнаў гектараў зямлі. Восемдзесят з лішнім тысяч трактароў баразняць пладародныя калгасныя і соўгасныя палі УССР. 20 тысяч камбайнаў працуюць на іх. Тысячы аграномаў, сельскагаспадарчых тэхнікаў, паляводаў, шофераў дапамагаюць украінскім калгаснікам лепш апрацоўваць свае пахаці, атрымліваць з іх усё большы і большы ўраджай. Некалі цёмнае, беднае украінскае сяло заззяла электрычнымі агнямі, упрыгожылася будынкамі школ, больніц, клубаў, тэатраў, дзіцячых дамоў, бібліятэк. Сытым, заможным, вясёлым становіцца жыццё украінскіх калгаснікаў.

Выдатных людзей — герояў прамысловасці, земляробства, транспарта, навукі, абароны—вырасціла і выхавала Совецкая Соцыялістычная Украіна. Хто не ведае імя славутага сталевара Макара Мазая, ці пяцісотніцы Марыі Дземчэнка, ці машыніста Петра Крываноса, ці акадэміка-даследчыка Лысенка, ці рэкардсмена-лётчыка Паліны Осіпенка! Можна назваць сотні і тысячы імёнаў сыноў і дачок Совецкай Украіны, сваімі справамі і подзвігамі прагрымеўшых на ўвесь Совецкі Саюз.

Велізарны поспехі украінскай культуры, нацыянальнай па форме і соцыялістычнай па зместу. За годы совецкай улады вырасла, выхавалася украінская совецкая інтэлігенцыя. Дзесяткі тысяч інжынераў, настаўнікаў, урачоў, ваенных камандзіраў, лётчыкаў з гордасцю называюць сябе пітомцамі совецкай украінскай культуры — той культуры, аб якой у царскай Расіі украінцам забаранялася нават думаць. Літаратура, тэатр, музыка, жывапісь, кіно разгарнуліся, як ніколі, у гісторыі украінскага народа. Яны займаюць ганаровае месца ў залатым фондзе совецкай культуры.

Каб бачыць, наколькі далёка наперад ушла ў сваёй экономіцы, культуры і быту Украіна за дваццаць совецкіх год, дастаткова ўспомніць, як жыве яшчэ зараз Заходняя Украіна пад уладарніцтвам польскага фашызма. Мільёны заняволеных рабочых і сялян Заходняй Украіны галадаюць, гінуць, выміраюць ад беспрацоўя, ад беззямелля, ад капіталістычнай і памешчыцкай эксплаатацыі. Мяса ў заходне-украінскай вёсцы ўжо даўно не ядуць. Соль там — прадмет раскошы: у адной і той-жа салёнай вадзе вараць бульбу па некалькі разоў. Цэны на сельскія прадукты ўпалі да таго, што за літр малака можна атрымаць толькі адзін карабок запалак. Зусім збяднеўшыя сяляне раскалваюць кожную запалку на тры часткі.

Польскія шавіністы забараняюць украінскія кнігі, газеты, тэатры, шыльды, школы. На пяць мільёнаў украінцаў у Польшчы толькі 129 украінскіх пачатковых школ — менш, чым у іншым совецкім украінскім раёне. Самое слова Украіна забаронена польскімі ўладамі. Яны называюць Заходнюю Украіну Малапольшчай — падобна таму, як некалі рускія вялікадзяржаўныя шавіністы іменавалі Украіну Малаpосіяй.

Веліка і законна гордасць, з якой аглядваецца сёння украінскі совецкі народ на пройдзены шлях, на дваццаць год барацьбы і працы. Колькі перашкод знесена, колькі крэпасцей узята, колькі ворагаў разбіта!

Праўда, ворагі яшчэ не склалі зброі. Яны яшчэ мараць вярнуць сабе, шляхам вайны, квітнеючыя палі Украіны, захапіць яе магутную соцыялістычную індустрыю, ператварыць Украіну ў германскую ці польскую калонію, у «Малапольшчу», у «Малагерманію». Яны засылаюць на Совецкую Украіну сваіх агентаў, фашысцкіх шпіёнаў, дыверсантаў, шкоднікаў, трацкісцка-бухарынскіх тэрарыстаў. Яны прабуюць соваць свае мерзкія лапы праз граніцу, парушаць мірную працу і спакойнае шчаслівае жыццё украінскага рабочага, калгасніка, інтэлігента.

Але ўсе гэтыя спробы, усе пpоіскі і інтрыгі ворага асуджаны на правал. Украінскі народ, мудра кіруемы, зорка зберагаемы вялікім Сталіным ад усякай небяспекі звонку і знутры, — навучыўся распазнаваць ворагаў і быць пільным.

На ахове совецкіх граніц непахісна, жалезнай сцяной стаіць Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія. Яна апракіне ворага, калі ён пасмее пераступіць рубяжы Совецкай Украіны, і будзе дабіваць агрэсара на яго-ж уласнай тэрыторыі.

Карныя органы совецкай улады, акружаныя любоўю і падтрымкай усіх працоўных, усіх патрыётаў соцыялістычнай радзімы, у адзін момант расправяцца з усякім, хто толькі асмеліцца пасягнуць на свабоду, на маральнае і палітычнае адзінства народаў СССР, на соцыялістычную ўласнасць Украінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Гэту непахісную волю мацаваць і абараняць заваяванні дваццаці год соцыялістычнага будаўніцтва украінскі народ выразіў найярчэйшым чынам на парозе свайго юбілея. З радасцю, з энтузіязмам спаткалі і прынялі працоўныя Украіны найвялікшы дакумент у гісторыі чалавецтва — Сталінскую Канстытуцыю, хартыю правоў свабодных совецкіх народаў. Аднадушна, актыўна, радасна пайшлі совецкія выбаршчыкі Украіны на выбары ў Вярхоўны Совет і ўсе, як адзін чалавек, галасавалі за кандыдатаў, выстаўленых сталінскім народным блокам комуністаў і беспартыйных.

Галасаванне Украіны, як і ўсяго Совецкага Саюза, на выбарах у Вярхоўны Совет СССР паказала свету, як цэняць мільённыя масы соцыялістычнай краіны свой грамадскі лад, як любяць яны сваю радзіму, як аддадзены і ўдзячны яны кавалю свайго шчасця, вялікаму кормчаму совецкага карабля, вернаму другу украінскага народа, вернаму другу, настаўніку, правадыру ўсіх народаў, працоўных і прыгнечаных усяго свету—таварышу Сталіну. Дваццацігадовы юбілей Совецкай Украіны — гэта новае таржаство яго мудрасці, яго цвёрдасці, яго геніяльнага кіраўніцтва.

ЗАЎСЁДЫ НА ВАРЦЕ ЗАВАЕЎ ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА

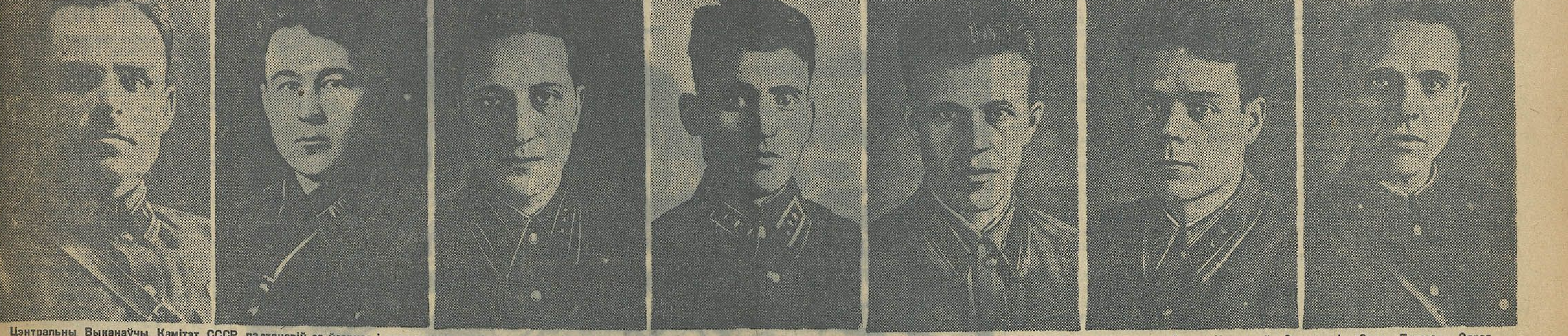

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР пастанавіў за ўзорнае і самаадданае выкананне важнейшых урадавых заданняў узнагародзіць рад работнікаў і байцоў НКВД ордэнамі Леніна, Чырвонага Сцяга, Чырвонай Звязды і «Знак Почета». Сярод узнагароджаных 21 работнік НКВД БССР на чале з наркомам тав. Б. Д. БЕРМАНАМ, узнагароджаным ордэнам Леніна. Сёння мы друкуем выступленні групы таварышоў з ліку ўзнагароджаных ордэнамі Совецкага Саюза. НА ЗДЫМКУ (злева направа) тт. С. П. ГРЭЧКІН, І. Г. ВЛАСАЎ, В. Э. БЫХОЎСКІ, А. П. КРУЦІХІН, В. Н. ЗАВАДСКІ, І. І. КУНЦЭВІЧ, Ф. А. СОЦІКАЎ.

ТРЫМАЕМ ПОРАХ СУХІМ

Мяне саюзны ўрад узнагародзіў ордэнам Чырвонага Сцяга. Гэта высокая ацэнка не толькі маёй работы, а перш за ўсё, работы калектыва байцоў і камандзіраў, якімі я камандую. Узнагароджанне мяне, а таксама байцоў і камандзіраў маёй часці, яшчэ больш натхніла нас і мабілізавала на далейшую бязлітасную барацьбу з астаткамі трацкісцка-бухарынскай банды і ўсякімі шпіёнамі, якія прабуюць перайсці чырвоную граніцу.

Дваццаць год прабывання ў Чырвонай Арміі, у войсках НКВД і 18 год прабывання ў вялікай партыі Леніна—Сталіна зыхавалі з мяне байца-чэкіста, бязлітаснага да ворагаў.

Партыя і совецкі народ даверылі мне найбольш адказны ўчастак—ахову заваяванняў соцыялізма і мірнай працы нашай вялікай радзімы. Я горды тым, што мне аказваюць гэта вялікае давер'е. Я горды тым, што партыя і ўрад так высока ацэньваюць нашу работу.

Прыемна і радасна ахоўваць граніцу і весці барацьбу з ворагамі, калі адчуваеш сталінскае кіраўніцтва ў асобе Нікалая Іванавіча Ежова, калі заўсёды адчуваеш і бачыш любоў і падтрыманне ўсяго совецкага народа. Пад такім выпрабаваным кіраўніцтвам, з такім давер'ем народа мы непераможны!

Як камандзір-чэкіст, я добра разумею словы таварыша Сталіна аб капіталістычным акружэнні і заўсёды сам вучу сваіх байцоў і камандзіраў трымаць порах сухім. Калі вораг папрабуе парушыць совецкія рубяжы, ён будзе знішчан. У адказ на высокую ўзнагароду, я з усёй шчырасцю магу заявіць:

— Клянуся совецкаму народу, клянуся партыі, таварышу Сталіну і нашаму баявому кіраўніку тав. Ежову аддаць сваё сілы, а калі трэба і ўсё жыццё за справу партыі Леніна—Сталіна, за справу комунізма.

Палкоўнік С. П. ГРЭЧКІН.

МАЯ ПАЖЫЦЦЁВАЯ ПРАФЕСІЯ

Радасную вестку аб узнагародзе мяне совецкім урадам ордэнам Чырвонай Звязды я атрымаў, знаходзячыся на баявым пасту. Гэта мяне глыбока ўсхвалявала і абрадвала.

Сам я ў мінулым рабочы з рабочых. Рана прайшоў суровую школу жыцця. 19-гадовым рабочым-юнаком дабравольна пайшоў служыць у рады нашай доблеснай Чырвонай Арміі. Служба ў Чырвонай Арміі і зараз 12-гадовая служба ў радах слаўных чырвоных пагранічнікаў выхавалі ў мяне непрымірымасць да ворагаў народа. За гэтыя годы я прайшоў вялікую школу баявой чэкісцкай вывучкі, навучыўся распазнаваць ворагаў, у якую-б яны лічыну ні апраналіся. Пагранічная служба для мяне стала пажыццёвай і ганаровай работай.

Высокай узнагародай, якой удастоіў мяне совецкі ўрад, я абавязан нашай вялікай партыі Леніна—Сталіна, нашаму правадыру і настаўніку, любімаму таварышу Сталіну, якія выхавалі мяне верным сынам шчаслівага совецкага народа.

Пільна ахоўваючы свяшчэнныя і недатыкальныя граніцы нашай соцыялістычнай радзімы, я буду яшчэ больш непрымірымым да ўсякіх проіскаў ворагаў, шпіёнаў і дыверсантаў — такое маё абяцанне перад партыяй, перад народам, перад вялікім Сталіным, які вядзе нашу краіну да вяршыні чалавечага шчасця — комунізма.

А. П. КРУЦІХІН,
старшы лейтэнант.

НА АДКАЗНЫМ УЧАСТКУ БАРАЦЬБЫ

За скромную работу ў органах ВЧК — АДПУ—НКВД я ўзнагароджан урадам ордэнам Чырвонай Звязды.

Гэта ўзнагарода абавязвае мяне яшчэ лепш працаваць, аддаць усе свае сілы і энергію для разгрому і знішчэння ворагаў совецкага народа — трацкісцка-бухарынскай агентуры і агентуры замежных разведак.

Я дзякую правадыра партыі і працоўных нашай краіны любімага Сталіна, нашу большэвіцкую партыю, якая паслала мяне на вастрэйшы ўчастак барацьбы з класавымі ворагамі, дзякую совецкі ўрад за высокую ўзнагароду.

Уменню распазнаваць ворагаў, непрымірымасці да іх, пільнасці і бязлітаснасці ў барацьбе з ворагамі совецкага народа, сталінскаму стылю работы я вучыўся ў партыі Леніна—Сталіна, у жалезнага чэкіста Фелікса Эдмундавіча Дзержынскага, вучуся і далей буду вучыцца ў нашага слаўнага сталінскага наркома совецкай разведкі тав. Ежова.

Запэўняю маю партыю, совецкі ўрад і ўвесь народ, што не пашкадую сваіх сіл і свайго жыцця за справу народа, за справу нашай комуністычнай партыі, за нашага правадыра таварыша Сталіна.

В. Н. ЗАВАДСКІ.

НАС ВЫХАВАЛА ПАРТЫЯ ЛЕНІНА—СТАЛІНА

У мінулым я сын селяніна-бедняка, з Клічаўскага раёна. Вельмі рана адчуў на сваёй спіне ўвесь цяжар кабальнай працы на кулакоў-крывасмокаў; сваімі вачыма нагледзеў нечалавечыя, жудасныя здзекі белапанскіх бандытаў над сялянамі і працоўнымі мястэчак у часе белапольскай акупацыі Совецкай Беларусі. Белапольскія акупанты запальваючымі снарадамі знішчылі датла нашу вёску Востраў. Абяздоленыя сяляне прымушаны былі шукаць прытулку ў лясах і зямлянках.

Мне тады было 16 год. Вялікая ненавісць, увабраная з малаком маці, да кулакоў, памешчыкаў, да ўсіх тых, хто закабаляў і без таго горкае жыццё беларускага селяніна, яшчэ больш узмацнілася ў мяне да польскіх акупантаў, якія неслі працоўным нашай рэспублікі здзекі, смерць і галоднае, жабрацкае жыццё.

Пасля вызвалення Совецкай Беларусі ад белапалякаў, я актыўна прыняўся за грамадскую работу. Я рос, вучыўся і выхоўваўся на грамадскай рабоце, з'яўляючыся членам і намеснікам старшыні сельсовета, ізбачом і т. д.

У 1928 годзе я ўступіў у партыю большэвікоў. Праз два гады мяне паслалі вучыцца.

У слаўную кагорту чэкістаў наша большэвіцкая партыя мабілізавала мяне пяць год таму назад. З пачуццём вялікай адказнасці і гонару я прыступіў добрасумленна выконваць даручаную мне работу—работу чэкіста, аддаючы ўсе свае сілы, усё сваё ўменне і здольнасці барацьбе з ворагамі свабоднага і шчаслівага совецкага народа.

Заўсёды памятаючы ўказанні правадыра народаў вялікага Сталіна аб капіталістычным акружэнні, аб непрымірымасці да ворагаў народа, я добра вучуся як трэба шукаць і выкрываць ворагаў. Гэтаму ўменню я вучуся ў вялікіх правадыроў нашай партыі і нашага народа Леніна і Сталіна, у жалезнага і непахіснага Фелікса Дзержынскага, які з'яўляўся гразой для буржуазіі.

Лепшы саратнік вялікага Сталіна, сталінскі нарком НКВД тав. Н. І. Ежоў узброіў нас моцнымі партыйнымі «ежовымі рукавіцамі», ад якіх не схаваецца ні адзін шкоднік, шпіён і дыверсант.

За маю скромную, самаадданую, чэсную работу чэкіста ў дзень слаўнага 20-годдзя органаў ВЧК—АДПУ—НКВД урад удастоіў мяне вялікай узнагароды— ордэна Чырвонай Звязды. Такая высокая ўзнагарода абавязвае мяне быць яшчэ больш пільным.

Як верны сын сваёй партыі Леніна — Сталіна, свайго шчаслівага совецкага народа, як гарачы патрыёт сваёй любімай соцыялістычнай радзімы, я да канца дзён свайго жыцця, пад кіраўніцтвам сталінскага наркома совецкай разведкі тав. Н. І. Ежова, з гонарам буду выконваць пачэсны абавязак чэкіста па ахове дзяржаўнай безапаснасці нашай сагрэтай праменнямі Сталінскай Канстытуцыі соцыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян.

І. І. КУНЦЭВІЧ.

МЫ АКРУЖАНЫ ЛЮБОЎЮ НАРОДА

У дні ўзброенай барацьбы за совецкую ўладу, у дні ўмацавання дыктатуры пралетарыята, я добраахвотна пайшоў у рады слаўнай непераможнай Чырвонай Арміі. Прымаў актыўны ўдзел у разгроме белагвардзейскіх шаек, рыскаўшых па палях маладой совецкай рэспублікі. І з тых суровых дзён нязменна стаю на варце заваяванняў Вялікага Кастрычніка.

Жыццё чэкістаў арганічна звязана з жыццём краіны, з жыццём совецкага народа. Наркамунутдзельцы выконваюць ганаровае даручэнне большэвіцкай партыі. Яны, як палкія патрыёты совецкай радзімы, зорка ахоўваюць шчасце і радасць працоўных Совецкага Саюза.

Ворагі совецкага народа не раз адчувалі цвёрдасць і мужнасць, храбрасць і адвагу наркамунутдзельцаў. На ўсіх этапах рэволюцыі чэкісты-наркамунутдзельцы былі вернымі і зоркімі вачыма партыі, грозным мечам дыктатуры пролетарыята; раскрывалі змяіныя гнёзды трацкісцка-бухарынскіх бандытаў, жадаўшых прадаць соцыялістычную радзіму фашысцкім людаедам, навязаць капіталістычнае рабства шчасліваму совецкаму народу.

Выконваючы волю совецкага народа, я заўсёды памятаў словы вялікага Сталіна, што ВЧК пасля яго арганізацыі хутка стаў: «гразой буржуазіі, няўсыпным стражам рэволюцыі, агаленым мечам пролетарыята». Гэтыя мудрыя словы любімага правадыра, вобраз неўстрашымага рыцара пролетарскай рэволюцыі Фелікса Эдмундавіча Дзержынскага, выхоўвалі чэкістаў у духу бязмежнай адданасці справе соцыялізма.

Разам з іншымі я ўзнагароджан ордэнам «Знак почета».

Высокая ўзнагарода — гэта сведчанне гарачай любві совецкага народа да сваёй слаўнай разведкі, да нашага баявога сталінскага наркома Нікалая Івановіча Ежова. Яна абавязвае кожнага чэкіста нястомна працаваць на шчасце і радасць працоўных вялікага Совецкага Саюза.

Я запэўняю большэвіцкую партыю, арганізатара соцыялістычных перамог, нашага настаўніка і друга, роднага бацьку вялікага Сталіна, што з гонарам апраўдаю высокае давер'е совецкага народа.

І. Г. ВЛАСАЎ.

БУДЗЕМ БЯЗЛІТАСНЫМІ ДА ВОРАГАЎ

Я ўзнагароджан ордэнам Чырвонай Звязды. Няма слоў, каб перадаць пачуццё радасці і падзякі вялікай партыі Леніна—Сталіна і совецкаму ўраду за выключнае давер'е нам—чэкістам.

У гэтыя радасныя мінуты ўся мая гарачая любоў, усе найлепшыя пачуцці накіраваны да сонца комунізма, правадыра працоўных усяго свету таварыша Сталіна.

Нашы сэрцы перапоўнены любоўю і адданасцю да сталінскага наркома, маршала совецкай разведкі, лепшага з лепшых сы- [illegible]

Мы ў сваёй штодзённай і крапатлівай рабоце чэсна выконвалі вялікі абавязак перад цудоўнай соцыялістычнай радзімай. Кіруемыя сталінскім наркомам тав. Ежовым, органы НКВД разграмілі шпіёнскія гнёзды замежных разведак — трацкісцка-бухарынскую банду.

Я разумею, якую велізарную адказнасць ускладаюць партыя і ўрад на чэкістаў, удастоіўшы іх высокіх узнагарод. Я клянуся партыі Леніна—Сталіна і совецкаму ўраду, што апраўдаю гэта давер'е, працую- [illegible]

В. Э. БЫХОЎСКІ.

АПРАЎДАЮ ВЫСОКУЮ ЎЗНАГАРОДУ

Цяжка перадаць гарачае пачуццё радасці, якое перажываў кожны з нас, прачытаўшы пастанову совецкага ўрада аб узнагародах чэкістаў, якія выконваюць адказнае і ганаровае даручэнне совецкага народа. Я таксама ўзнагароджан ордэнам Чырвонай Звязды.

Вышэйшая ўзнагарода совецкага ўрада належыць комуністычнай партыі, ленінскаму комсамолу, якія выхавалі мяне, аказалі высокае давер'е, паслаўшы працаваць у органы НКВД, якія зорка ахоўваюць заваяванні Кастрычніка.

У гэты ўрачысты час радасці і шчасця, я дзякую правадыра працоўных усяго свету таварыша Сталіна, які даў працоўным шчаслівае і раднасае жыццё.

Атрыманне ўзнагароды абавязвае мяне [illegible] ваць ворагаў народа—трацкістаў, бухарынцаў, гэтых служак фашысцкіх разведак. Няма месца ворагам на совецкай зямлі!

Пад кіраўніцтвам жалезнага сталінскага наркома Нікалая Іванавіча Ежова чэкісты бязлітасна грамілі і далей будуць граміць усякую контррэволюцыйную сволач, якая адважыцца пасягнуць на вялікія заваяванні соцыялістычнай рэволюцыі.

Я запэўняю партыю Леніна—Сталіна, совецкі ўрад, вялікага правадыра працоўных усяго свету таварыша Сталіна і яго пасланца — кіраўніка наркамунутдзельцаў Нікалая Іванавіча Ежова, што аддам усе сілы на барацьбу з ворагамі працоўных [illegible]

Ф. А. СОЦІКАЎ.

А. Ф. КАВАЛЁЎ
Старшыня СНК БССР.

ВЫСТАЎКА ВЕЛІЗАРНЫХ ПЕРАМОГ СОЦЫЯЛІЗМА

Выстаўка «БССР за 20 год», прысвечаная XX гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, з'яўляецца жывым паказам велізарнейшых перамог беларускага народа на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва, дасягнутых у выніку таржаства ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, у выніку мудрага кіраўніцтва большэвіцкай партыі, дзякуючы штодзённым бацькаўскім клопатам вялікага Сталіна аб беларускім народзе.

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна бязлітасна змагаючыся, выкарчоўваючы і знішчаючы трацкісцка-бухарынскіх, нацыянал-фашысцкіх шпіёнаў, дыверсантаў і шкоднікаў — гэтых подлых агентаў фашызма, пры актыўнай брацкай дапамозе вялікага рускага рабочага класа — гігантцка вырасла соцыялістычная прамысловасць, сельская гаспадарка, культура, мастацтва, народная творчасць і дабрабыт ордэнаноснай Совецкай Беларусі.

Дасягненні і поспехі беларускага народа з усёй выразнай нагляднасцю прадэманстраваны на выстаўцы «БССР за 20 год», і зусім зразумела чаму выстаўка карысталася заслужанай вялікай папулярнасцю сярод працоўных. За паўтара месяца работы выстаўку наведала звыш 185 тысяч чалавек. Кожны таварыш уласнымі вачыма бачыў дакументы і факты, якія характарызавалі пройдзены шлях барацьбы і будаўніцтва пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі за светлае, радаснае і шчаслівае жыццё, якое сёння развіваецца ў нас пад яркімі праменнямі сталінскага сонца.

У 1913 годзе валавая прадукцыя ўсёй прамысловасці на тэрыторыі сучаснай БССР складала 99,9 мільёна рублёў, а ў 1937 годзе яна складае 2200 мільёнаў руб. — рост у 22 разы!

Адна толькі Магілеўская фабрыка штучнага залакна выпрабляе за год столькі-ж, колькі ўся прамысловасць дарэволюцыйнай Беларусі, разам узятая. Да рэволюцыі не было і ў паміне машынабудаўнічай прамысловасці. За годы совецкай улады яна створана. Прамысловасць Совецкай Беларусі асвоіла 33 тыпы станкоў і зараз выпускае 4.815 штук станкоў штогодна.

За годы гераічных сталінскіх пяцігодак у БССР створаны зусім новыя галіны прамысловасці, пабудаваны буйнейшыя фабрыкі і заводы, каласальна вырасла энергетычная база. Разам з ростам прамысловасці вырас і рабочы клас. У 1918 годзе ў Беларусі было 13 тысяч рабочых а зараз на нашых прадпрыемствах і МТС—рабочых налічваецца звыш 200 тысяч.

Непазнавальнай стала і соцыялістычная сельская гаспадарка Беларусі. Асабліва відавочны нашы поспехі і дасягненні тут, пры параўнанні з становішчам сельскай гаспадаркі ў дарэволюцыйнай Беларусі.

Сялянства Беларусі вякамі знаходзілася

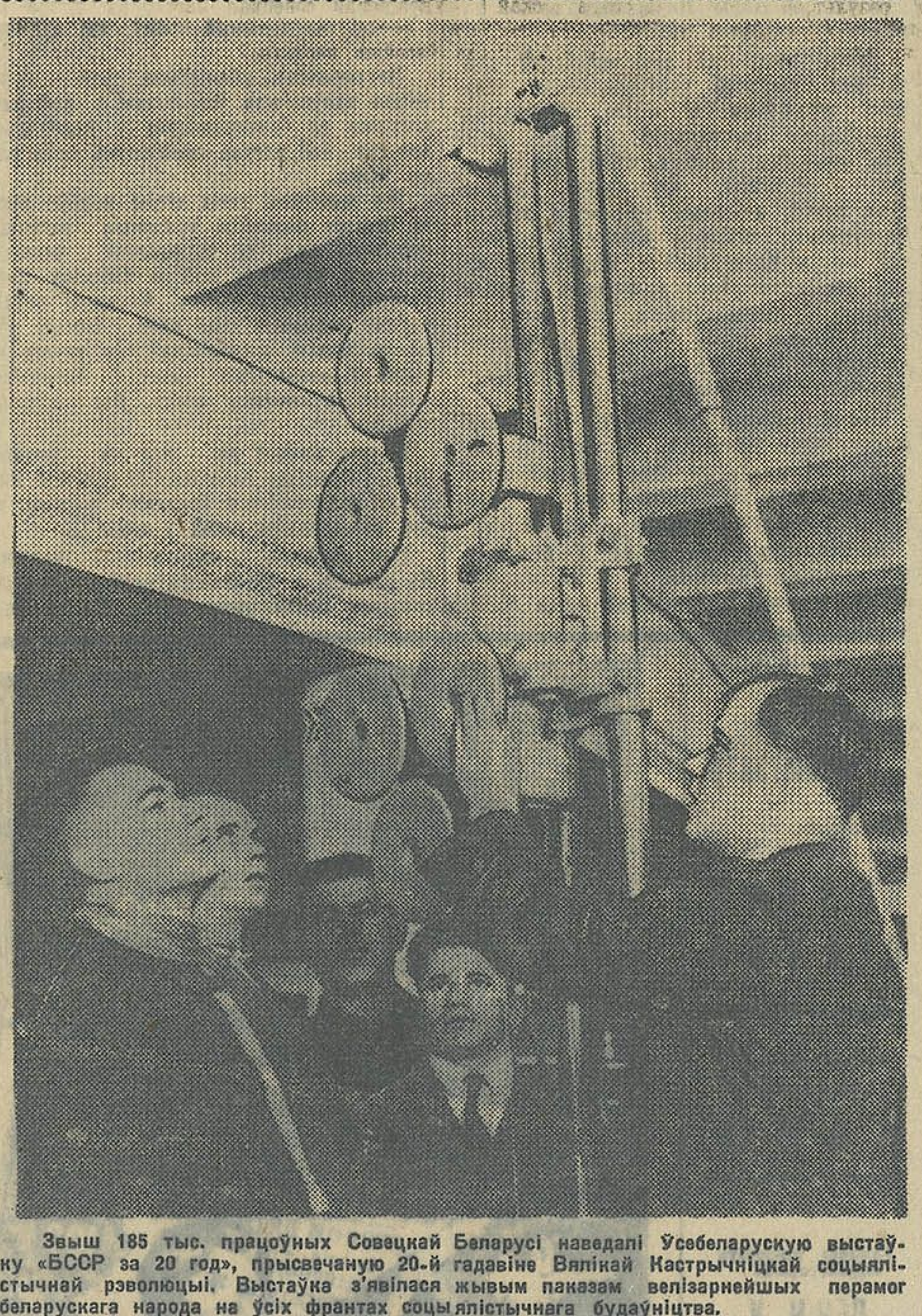

Звыш 185 тыс. працоўных Совецкай Беларусі наведалі Ўсебеларускую выстаўку «БССР за 20 год», прысвечаную 20-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі. Выстаўка з'явілася жывым паказам велізарнейшых перамог беларускага народа на ўсіх франтах соцыялістычнага будаўніцтва.
НА ЗДЫМКУ: наведвальнікі выстаўкі аглядаюць тынкавальна-гладзільную машыну, якая асвоена ў 1937 годзе Гомельскім машынабудаўнічым заводам «Рухавік рэволюцыі».
Фото С. Грына і Я. Салавейчыка.

пад жахлівым гнётам буйных капіталістаў, феадалаў і зямельных магнатаў. У іх руках знаходзіўся асноўны фонд зямлі. 550 тысяч дробных сялянскіх двароў мелі зямлі ўсяго 5.698 тыс. гектараў, а нікчэмная кучка графаў, памешчыкаў і інш. у колькасці 1.500 уладальнікаў — мелі зямлі 10.493 тыс. гектараў, у тым ліку 1.467 памешчыкаў уладалі 6.141 тыс. гектараў зямлі.

Прымітыўнай была тэхнічная база. Драўляная саха, барана і драўляны плуг былі асноўнымі прыладамі апрацоўкі глебы.

Новая соцыялістычная вёска — гэта вёска з клубамі і школамі, яслямі і бальніцамі, з трактарамі і камбайнамі.

Цяпер у БССР ёсць 200 МТС з агульным лікам 7558 трактароў.

Замест нудных, слёзных песень яядолі пяе цяпер беларуская калгасная вёска новыя песні — вясёлыя, жыццерадасныя, у якіх славіць і дзякуе свайго бацьку і друга, правадыра народаў любімага і роднага таварыша Сталіна за культурнае і заможнае жыццё.

Заклятыя ворагі народа ўсімі агіднымі сродкамі імкнуліся падарваць растучую магутнасць калгаснай вёскі, стараліся знішчыць калгасную скаціну, ураджайнасць соцыялістычных палёў.

Каварныя замыслы ворагаў народа і на гэты раз аказаліся бітымі. Доблесныя наркамунутдзельцы пад кіраўніцтвам сталінскага наркома тав. Н. І. Ежова выкрылі і разграмілі банду фашысцкіх выадкаў.

ЦК ВКП(б) і саюзны ўрад пастановай аб аказанні дапамогі калгаснаму сялянству Беларусі і аб ліквідацыі шкодніцтва ў справе калгаснага будаўніцтва аказалі велізарнейшую дапамогу калгаснікам і аднаасобнікам Беларусі. Гэтую гіганцкую сталінскую дапамогу беларускі народ ніколі не забудзе і заўсёды выражае і будзе выражаць сваю вялікую падзяку, любоў і ад- [illegible]

К. Е. Варашылава, зробленая ім на зыстаўцы, з'яўляецца для нас прамым указаннем у далейшай барацьбе за новыя поспехі і перамогі.

Выстаўка «БССР за 20 год» паказала і вырасшых людзей, якія даюць узоры высокай прадукцыйнасці працы, паказала іх палітычны рост, іх перамогі ў справе авалодання складанай тэхнікай.

Перадавікі соцыялістычнай прамысловасці рабочыя-стаханаўцы азнаменавалі выбары ў Вярхоўны Совет СССР новымі, яркімі перамогамі, новым уздымам прадукцыйнасці працы. У дні сталінскай дэкады многія прадпрыемствы БССР, як і ўсяго СССР, дабіліся выдатных поспехаў, многія рабочыя-стаханаўцы дасягнулі вялікіх рэкордаў у сваёй рабоце.

Выдатныя рэкорды стаханаўцаў з'яўляюцца пераканаўчым доказам неабмежаваных магчымасцей уздыму прадукцыйнасці працы і велізарных рэзерваў нашай соцыялістычнай прамысловасці. Поўнасцю выкарыстаць гэтыя магчымасці, мабілізаваць рэзервы, узначаліць растучую вытворчую актыўнасць мас — вось баявая задача гаспадарчых і тэхнічных кіраўнікоў, усіх работнікаў соцыялістычнай прамысловасці.

Зварот стаханаўцаў фабрык і заводаў Масквы і Маскоўскай вобласці правесці ў студзені 1938 года сталінскі месячнік стаханаўскіх рэкордаў, зрабіць першы год сталінскай пяцігодкі годам новага магутнага ўздыму соцыялістычнага спаборніцтва [illegible] каў і служачых прамысловасці і транспарта БССР, заклікаючы горача, па-большэвіцку завяршыць слаўную другую сталінскую пяцігодку і ўзорна падрыхтавацца да выканання плана 1938 года, першага года трэцяй сталінскай пяцігодкі, замацаваць і разгарнуць надалей стаханаўскія рэкорды, перанесці гэтыя стаханаўскія рэкорды ў брыгады, цэхі і прадпрыемствы ў цэлым.

Нашы гаспадарнікі, нашы інжынерна-тэхнічныя работнікі павінны па-сапраўднаму ўзначаліць стаханаўскі рух, узначаліць ініцыятыву стаханаўцаў. Трэба, каб яны цвёрда замацавалі рэкорды сталінскай дэкады і для таго, каб перайсці ад рэкордаў асобных стаханаўцаў да стаханаўскіх брыгад, цэхаў і заводаў, трэба настойліва без штурмаўшчыны, рыўкоў і перабояў, нястомна распаўсюджваць і ўкараняць вопыт перадавікоў, ствараць умовы ўсім рабочым для высокай прадукцыйнасці працы.

Барацьба за новыя высокія ўзоры соцыялістычнай працы павінна праходзіць пад знакам няўхільнага павышэння якасці выпускаемай прадукцыі. Наркаматы і гаспадарчыя арганізацыі павінны аператыўна, па-большэвіцку дапамагаць рабочым-стаханаўцам, павінны ствараць выключна ўсе ўмовы для далейшага ўздыму стаханаўскага руху, каб 1938 год зрабіць годам новых выдатных поспехаў соцыялістычнай прамысловасці Совецкай Беларусі.

ПАСЛЯ ЎЗЯЦЦЯ ТЭРУЭЛЯ

Вялікая ўрачыстасць іспанскага народа

БАРСЕЛОНА, 22 снежня. (БЕЛТА). Ўрачыстасць іспанскага народа з поваду ўзяцця Тэруэля не паддаецца апісанню. З усіх гарадоў прыходзяць весткі аб радасці насельніцтва. У самым Тэруэлі насельніцтва разам з салдатамі перапоўніла вуліцы. Бясконца раздаюцца прывітанні ў гонар рэспублікі і народнай арміі.

Узяцце Тэруэля, першага з правінцыяльных цэнтраў, адваяванага рэспубліканскай арміяй, мае велізарнае значэнне. Горад быў ператвораны фашыстамі ў першакласную крэпасць і, не гледзячы на гэта, быў узят на працягу тыдня. Аперацыя была бліскуча падрыхтавана і яе падрыхтоўка з'явілася зусім нечаканай як для праціўніка, так і для яго агентуры — трацкісцкіх шпіёнаў з ПОУМ.

Генерал Міяха з поваду ўзяцця Тэруэля заявіў наступнае:

«Узяцце Тэруэля мае выключнае міжнароднае значэнне. Яно адбылося ў той момант, калі фашысты абвясцілі аб вялікім наступленні на гэтым-жа самым фронце. Яно паказала магутнасць народнай арміі, якая здольна супраціўляцца ўсім замежным арміям, захапіўшым нашу зямлю. Няма чаго і гаварыць, якое значэнне мае гэтая перамога для самой Іспаніі. Салдаты народнай арміі занялі пункт вялікай стратэгічнай важнасці. Іспанская рэспубліка нанесла італьянскай арміі яшчэ адно паражэнне».

***

БАРСЕЛОНА, 22 снежня. (БЕЛТА). У сувязі з падзеннем Тэруэля компартыя Іспаніі звярнулася да арміі і ўраду з палкім прывітаннем, у якім гаворыцца:

«Канстатуючы, што мы цяпер маем армію, здольную на подвігі, падобныя заваяванню Тэруэля, разумеючы таксама адказнасць, якую мы ўсе, што б'емся за адну і тую-ж нацыянальную і сусветную справу, узялі на сябе — пойдзем наперад з цвёрдай верай і моцным духам! Дасягнуты поспех з'яўляецца найлепшым стымулам да таго, каб умацаваць наша адзінства і зрабіць яго адпраўным пунктам для дасягненняў, якія, як і сёнешняе, напаўняюць урачыстацю увесь іспанскі народ».

З віншаваннямі да рэспубліканскай арміі і ўрада з поваду ўзяцця Тэруэля звярнуліся таксама аб'яднаная соцыялістычна партыя Каталоніі, каталонскі ўсеагульны рабочы саюз і рад іншых арганізацый.

БАРСЕЛОНА, 22 снежня. (БЕЛТА). Камандуючаму тэруэльскім участкам усходняга фронта палкоўніку Сарабіа за бліскучае выкананне тэруэльскай аперацыі нададзена званне генерала.

***

ПАРЫЖ, 23 снежня. (БЕЛТА). Міжнародны камітэт дапамогі рэспубліканскай Іспаніі адправіў главе іспанскага ўрада Негрыну наступную тэлеграму:

«Міжнародны камітэт шле Вам свае гарачыя прывітанні па поваду ўзяцця Тэруэля. Мы ніколі не сумняваліся ў надыходзячай перамозе іспанскай народнай арміі, і сёння ў факце ўзяцця Тэруэля знаходзім яснае пацверджанне нашых гарачых надзей».

Тэлеграма падпісана прафесарам: Віктарам Баш і Полем Ланжэвен.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (арагонскі) ФРОНТ

Згодна паведамленню іспанскага міністэрства абароны, апублікаванаму вечарам 22 снежня, рэспубліканскія войскі ў Тэруэлі прадаўжаюць аперацыі па ачышчэнню горада ад войск мяцежнікаў. У некалькіх будынках усё яшчэ ёсць некаторыя групы мяцежнікаў. У розных пунктах прадмесцяў і цэнтра горада развяваюцца рэспубліканскія сцягі. Маральнае становішча рэспубліканскіх войск вельмі добрае. Вайсковыя часці, не гледзячы на вялікую стомленасць у рэзультаце 8-дзённага наступлення, адмаўляюцца ад замены іх свежымі часцямі, застаючыся на сваім пасту. Рэспубліканскія самалёты бамбардыравалі войскі мяцежнікаў, кінутыя некаторы час таму назад на дапамогу гарнізону мяцежнікаў у Тэруэлі. Мяцежнікі прадпрынялі спробу атакаваць рэспубліканскія пазіцыі ў Піко дэль Саро, але былі адкінуты.

Сярод развалін горада знойдзена каля 4 тысяч раненых, галоўным чынам салдат мяцежнікаў.

Пры ўступленні рэспубліканскіх войск у Тэруэль насельніцтва горада вышла на вуліцу, радасна сустракаючы рэспубліканскія часці. Па паведамленню агенцтва Эспань, раніцою 22 снежня два гідрапланы мяцежнікаў італьянскай вытворчасці зрабілі налёт на ваколіцы Тарагоны. Гідрапланы скінулі некалькі бомб, забіўшы трох і параніўшы 9 чалавек. Рэспубліканская зенітная артылерыя прымусіла фашысцкія самалёты скрыцца ў напрамку мора.

НАЛЁТЫ РЭСПУБЛІКАНСКІХ САМАЛЁТАЎ НА СЕВІЛЬЮ І КАДЫКС

ЛОНДАН, 22 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляе гібралтарскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, чатыры рэспубліканскіх самалёты зрабілі сёння налёты на Севілью і Кадыкс і падвергլі ваенныя аб'екты абодвух гарадоў эфектыўнай бамбардыроўцы. У Кадыксе самалёты затапілі параход, які разгружаў ваенныя матэрыялы.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 22 снежня. (БЕЛТА). На цэнтральным фронце баі прадаўжаюцца ў раёне Ханчжоу. 22 снежня баі ішлі недалёка ад Ціншань (на поўдзень ад Хучжоу). Кітайскія войскі пасля бою вышлі з Ціншаня. У баях забіта каля 300 японскіх салдат. Кітайскім войскам дапамагаюць партызаны. Кітайскія пазіцыі зараз знаходзяцца ў Таіпі. У ноч на 21 снежня кітайскія войскі ўзялі Сіц- [illegible]

ХАНЬКОУ, 22 снежня. (БЕЛТА). Кітайскі атрад напаў на японскі абоз у мястэчку Шыпзепу — на аўтадарозе Лішуі-Уху. Забіта 30 японскіх салдат. Начальнік абоза і каля 20 салдат узяты ў палон. Захвачана шмат вінтовак і патронаў.

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 22 снежня. (БЕЛТА). З Піньсяна (правінцыя Шаньдун) паве- [illegible]

ПРАЦЭС 15-ці Ў ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 23 снежня. (БЕЛТА). [illegible] аб змене замежнай палітыкі Польшчы, а таксама абвяшчэнні амністыі для сялянскіх, апазіцыйных ураду, дзеячоў, якія ўцяклі ад праследвання ўлад за граніцу.

АРЫШТ ДЗЕЯЧОЎ ПРАЛЕТАРСКАГА РУХУ Ў ЯПОНІІ

ТОКІО, 23 снежня. (БЕЛТА). [illegible] крыжовы паход супроць Кітая, урад не можа дапусціць хоць-бы малейшую апазіцыю, накіраваную супроць дзеянняў Японіі ў Кітаі, або якога-небудзь выражэння спачування комуністычнаму руху».

„НОВАГОДНІ ПАДАРУНАК" НАСЕЛЬНІЦТВУ ГЕРМАНІІ

БЕРЛІН, 22 снежня. (БЕЛТА). У якасці «новагодняга падарунка» германскаму насельніцтву, міністр харчавання і сельскай гаспадаркі Дарэ разаслаў цыркуляр, які ўстанаўляе «парадак» харчавання на студзень 1938 года. У адрозненне ад апошніх месяцаў 1937 года, у пералік прадуктаў, спажыванне якіх павінна быць абмежавана, апрача масла, сала, шпеку, свініны, маргарыну, яек, тлустых сыроў, залічан таксама пшанічны хлеб. На працягу студзеня цыркуляр Дарэ прадпісвае насельніцтву, як і дагэтуль, харчавацца, галоўным чынам, бульбай, малочным парашком, знятым малаком, селядцамі, бручкай, аўсянкай і т. п.

ПАМЁР ФРАНК КЕЛАГ

НЬЮ-ЁРК, 21 снежня. (БЕЛТА). У Сан-Поль (штат Мінесота) памёр Франк Келаг ва ўзросце 81 года.

***

Франк Белінгс Келаг (нарадзіўся ў 1856 годзе) вядомы амерыканскі дзяржаўны дзеяч, юрыст. Высунуўся як кансультант буйнейшых чыгуначных і горнарудных кампаній. З 1917 па 1923 год — член сената ЗША. З 1925 па 1929 год Келаг быў дзяржаўным сакратаром (міністрам замежных спраў) ЗША ва ўрадзе прэзідэнта Куліджа. Келаг з'яўляўся працаўнікам палітыкі ізаляцыянізма і абараняў ідэю актыўнага ўдзелу ЗША у еўрапейскіх справах. Келаг разам з Брыянам быў ініцыятарам пакта аб адмаўленні ад вайны, як зброі нацыянальнай палітыкі, атрымаўшага назву пакта Келага — Брыяна, падпісанага ў Парыжы ў жніўні 1928 года. У 1929 годзе Келагу была прысуджана Нобелеўская прэмія міру. З 1930 па 1936 год Келаг быў членам Гаагскай пастаяннай палаты міжнароднага суда.

Захват белагвардзейскіх танкаў пад Кахоўкай. Карціна мастака Уладзімірава. (СФ).

ТАК ЗМАГАЛІСЯ АРСЕНАЛЬЦЫ

На рагу вуліц Студзеньскага паўстання і вуліцы Шчорса стаіць скромны помнік: невялікая гармата, якая дала першы стрэл па юнкерскай сволачы ў часе кастрычніцкіх баёў у Кіеве.

29 кастрычніка 1917 года над арсеналам нізка праляцеў аэраплан. Ён зрабіў тры кругі, лётчык заклікаюча махаў чырвоным сцягам. Рабочыя ведалі, што гэта ўмоўны знак да ўзброенага паўстання супроць Часовага ўрада Керанскага і К°.

Прыглушана шумеў Кіеў. Была мокрая восень, халодны вецер гнаў па небу цёмныя хмары, у Марыінскім парку сумна пакачваліся старыя дрэвы.

Працяжна зароў заводскі гудок. З розных вуліц і завулкаў ішлі арсенальскія рабочыя. Увесь Пячэрскі раён горада быў абкружан юнкерамі. Яны нервова прахаджваліся групамі ля арсенальскай сцяны і на вуліцах, што акружаюць завод. У арсенале ішла ўзмоцненая падрыхтоўка да ўзброенага паўстання. Будавалі барыкады, расстаўлялі кулямёты, ішла раздача баявой зброі.

На заводзе ўжо сабралася большасць рабочых. Усе жыва абмяркоўвалі заклік рэўкома.

У сырым асеннім паветры прагрымеў першы гарматны стрэл. Стралялі юнкеры. Ім адказвалі арсенальцы. Потым пачалася сапраўдная кананада. Юнкеры ўзмоцнена абстрэльвалі паўстаўшых рабочых. Жыхары Пячэрскага раёна хаваліся ў падвалах дамоў.

Пасля працяглай артылерыйскай дуэлі штаб кіеўскай контррэволюцыі парашыў, што-б там ні было, зламаць супраціўленне арсенальцаў. Для атакі былі адабраны лепшыя часці: дабравольцы — студэнты, чэхаславакі, афіцэрская сотня, адборныя юнкерскія атрады. Наступленне пачалося адразу з двух бакоў — з Маскоўскай і Нікольскай вуліц, дзе змяшчалася юнкерская школа. Групамі і рассыпаўшыся ланцугом, падтрымліваемыя агнём сваёй артылерыі, «абаронцы Часовага ўрада» наступалі на гераічных арсенальцаў.

Нашы рабочыя не прышлі ў замяшанне; яны спакойна, без мітусні расстрэльвалі амаль ва ўпор ворагаў рэволюцыі. Многа іх палегла тады на маставых і тратуарах вакол арсенала.

Наступленне было адбіта. У беспарадку адступалі юнкеры да Марыінскага парку. Настрой арсенальцаў яшчэ больш узняўся. Раздаваліся воклічы: «За ўладу Советаў, ура!»

Мужнасць і храбрасць арсенальцаў, баявая дысцыпліна вырашылі поспех барацьбы. Адзін за другім здаваліся юнкеры, гімназісты і студэнты ў палон арсенальцам. Чэхаславакі, убачыўшы непераможную сілу рабочых, абвясцілі нейтралітэт.

Перамога была здабыта дарагой цаной. Многа рабочых загінула смерцю храбрых. Цэнтральная рада, узначальваемая здраднікамі ўкраінскага народа, баялася арсенальцаў, як агню. Украінская контррэволюцыя рыхтавала нам удар у спіну. Петлюра імкнуўся абяззброіць рабочых. Мы былі на варце. Большэвікі гаварылі: «Ні ў якім разе не здаваць зброю. Быць кожную хвіліну гатовымі да новых баёў».

Помню, пад'язджаюць да арсенальскай брамы некалькі браневікоў. З аднаго з іх вышаў петлюраўскі афіцэр. Ён наблізіўся да брамы арсенала, якую ахоўвалі ўзброеныя рабочыя, і крыкнуў:

— Адчыняй браму!

Я паглядзеў скрозь ваконца ў браме і спытаў:

— Хто такі, у чым справа?

— А ты хто? — крычыць афіцэр на мяне і глядзіць зачыма раз'юшанага звера.

Адказваю:

— Я начальнік атрада арсенальскай Чырвонай гвардыі.

— А ты адчыняй браму, мы прыехалі змяніць караул.

Петлюраўцы, убачыўшы, што брама моцна ахоўваецца ўзброенымі рабочымі, кінуліся на бронемашынах у Арсенальскі завулак, каб адтуль пранікнуць праз плот на завод.

Мы зразумелі гэты хітры манёўр ворага, адразу падкацілі тазарныя вагоны і схаваліся пад іх прыкрыццё, чакаючы зручнага моманту, каб у выпадку неабходнасці адкрыць агонь. Некалькі петлюраўцаў пералезлі праз плот і папалі прама на штыхі арсенальцаў. Іх трупы мы зыкінулі назад праз плот. З браневікоў адкрылі кулямётны агонь. Мы адказалі тым-жа.

З усіх канцоў да нас на падмогу беглі ўзброеныя рабочыя. Убачыўшы няўдачу, петлюраўскія браневікі поўным ходам накіраваліся назад у горад.

Ноч прайшла ў напружаным чаканні. На світанні з Александраўскай вуліцы паказалася гайдамацкая сотня. За ёю ішлі стралкі і ехалі браневікі. Акружыўшы арсенал, петлюраўская сволач пачала вялікае наступленне на ўзброеных рабочых.

Стомленыя, галодныя, раздзетыя, стойка абараняліся арсенальцы ад нападу нацыянальнай украінскай контррэволюцыі.

Барацьба была няроўнай. У нас, апрача ўсяго, ужо доўга не было ні вады, ні хлеба.

Нас забралі ў палон. Але гэта дорага каштавала петлюраўцам. Усе вуліцы Пячэрскага раёна былі ўсеяны іх трупамі.

Усё бліжэй і бліжэй мы чулі гукі разрываўшыхся снарадаў. Мы ведалі, што гэта наступаюць чырвоныя часці з Харкава. Але ці паспеюць яны вызваліць нас?

Шчаслівы выпадак. Дзесьці блізка ўпаў снарад. Моцны выбух. Ляцяць шкло з вокнаў. Сярод гайдамакаў узнікла паніка. Яны кінулі нас і падаліся, хто куды.

Са слязамі радасці спаткалі мы перадавыя атрады ўзброенага рускага пралетарыята, якія ішлі на дапамогу сваім украінскім братам, каб вызваліць Кіеў ад жоўтаблакітнай контррэволюцыі.

Каля 700 арсенальцаў загінула ў барацьбе за ўладу Советаў. Яны былі пахаваны ў брацкай магіле ў Марыінскім парку. Памяць аб іх вечна жыве ў сэрцах працоўных.

«Прыемна і радасна ведаць, што кроў, багата пралітая нашымі людзьмі, не прайшла дарма, што яна дала свае рэзультаты». (Сталін).

За 20 год існавання совецкай улады рэзка змянілася жыццё на Украіне. Соцыялізм перамог канчаткова і беспаваротна. Уся Совецкая Украіна пакрылася сотнямі новых фабрык і заводаў. Выраслі новыя людзі — стаханаўцы, якія твораць цуды на вытворчасці.

Пышным цветам расцвітае наша цудоўная совецкая моладзь. Для яе пабудаваны інстытуты, палацы культуры, дамы адпачынку, басейны, стадыёны, клубы.

Горача любіць украінскі народ сваю радзіму, сваю партыю большэвікоў, вялікага правадыра народаў, мудрага, роднага Сталіна. Украінскі народ — гарачыя совецкія патрыёты — у кожную хвіліну, па закліку партыі, па закліку вялікага Сталіна, гатоў выступіць на барацьбу з ворагам і знішчыць яго на той тэрыторыі, адкуль ён адважыцца на нас напасці.

С. О. СТРУЦІНСКІ,
член ЦВК УССР, былы рабочы завода Арсенал, удзельнік узброенага паўстання арсенальцаў.

ЗАМЕЖНЫ ГАНДАЛЬ СССР ЗА СТУДЗЕНЬ-ЛІСТАПАД 1937 ГОДА

Агульны абарот замежнага гандлю СССР за студзень-лістапад 1937 года, па даных Галоўнага мытнага ўпраўлення склаў 2.813,1 млн. руб., супроць 2.456,1 млн. руб. за той-жа перыяд 1936 года, што дае павелічэнне на 357 млн. руб. у параўнанні з 1936 годам.

З агульнай сумы абароту за 11 месяцаў 1937 года 2.813,1 млн. руб. на экспарт прыпадае 1.586,2 млн. руб., на імпарт — 1.226,9 млн. руб., уключаючы пастаўкі ў кошт крэдытных згод і плацяжоў па КУЧ.

За студзень-лістапад 1937 года, у параўнанні з тым-жа перыядам 1936 года, у прыватнасці, павялічыўся экспарт лесаматэрыялаў на 78 млн. руб., бавоўны — на 49,1 млн. руб., руды марганцавай — на 26,1 млн. руб., тканін баваўняных — на 11,6 млн. руб., аўтатранспарту — на 9,7 млн. руб., машын і заводскага абсталявання на 8,9 млн. руб., угнаенняў — на 5,8 млн. руб., вырабаў з чорных металаў вытворчага прызначэння — на 4,8 млн. руб. і электрамашын і прылад да іх — на 1,4 млн. руб.

За той-жа перыяд зменшыўся імпарт машын на 107,9 млн. руб., чорных металаў — на 15,4 млн. руб., суднаў — на 11,2 млн. руб., электрамашын і прылад да іх — на 10,1 млн. руб., прадметаў дакладнай механікі — на 8,3 млн. руб., хімпрадуктаў — на 6,3 млн. руб., вырабаў з чорных металаў вытворчага прызначэння — на 2,4 млн. руб.

У агульным экспарце СССР за студзень-лістапад 1937 года сельскагаспадарчыя тавары складалі 31,1 проц., прамысловыя тавары — 68,9 проц.; з агульнага імпарта СССР 91,1 проц. складаюць тавары вытворчага прызначэння і 8,9 проц. — тавары спажывецкага прызначэння.

ЗАКАЗ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ ФІЛАРМОНІІ

Лесазавод імя Молатава (Барысаў) асвоіў і выпусціў 25 камплектаў народных інструментаў — цымбал. Зараз завод атрымаў заказ ад Беларускай дзяржаўнай філармоніі на выпуск 60 цымбал.

СУД

СПРАВА КОНТРРЭВОЛЮЦЫЙНА-ШКОДНІЦКАЙ ГРУПЫ У ЧАВУСКІМ РАЁНЕ

Учора ў Чавусах, у памяшканні кінотэатра выязная спецыяльная калегія Вярхоўнага суда БССР у складзе тав. Біксона (старшыня), членаў суда тт. Федарэнчыка і Зубчонка ў адкрытым судовым пасяджэнні пачала слуханнем справу контррэволюцыйна-шкодніцкай групы ў Чавускім раёне.

Дзяржаўнае абвінавачанне падтрымлівае старшы памочнік пракурора рэспублікі тав. Шнітко. Абараняюць падсудных членны калегіі абаронцаў тт. Баркоў і Каплінскі.

На лаве падсудных—14 чалавек: былыя —першы сакратар РК КП(б)Б А. П. Геўрасеў, другі сакратар С. І. Фельдман, старшыня РВК Д. Ф. Гурын, намеснік старшыні РВК В. Л. Маскалёў, старшы землеўпарадчык Н. Н. Бубель, кантралёр-сартыроўшчык аддзялення Заготлён М. П. Літвін, старшыня Халмоўскага сельсовета Л. Ф.Ваўчкоў, загадчык райза Д. В. Гаўрыкаў, заг. райфа І. І. Будоўскі, заг. аддзялення Заготлён В. А. Окуневіч і інш.

Пасля агалашэння абвінаваўчага заключэння судовая калегія прыступіла да допыту падсудных.

Зала, дзе адбываецца працэс, перапоўнена рабочымі, калгаснікамі і аднаасобнікамі.

Намеснік адказнага рэдактара **І. М. ОФЕНГЕЙМ.**

Белдзярж-драмтэатр
24 снежня Абан. № 77
ВОЧНАЯ СТАЎКА

Гуцкы кінатэатр «Чырвоная зорка»
КАРО

Гуцкы кінатэатр «Пралетарый»
ЛЕНІН У КАСТРЫЧНІКУ

Гуцкы кінатэатр «Інтэрнацыянал»
„УЩЕЛЬЕ АЛАМАСОВ"

Анонімушчына

Гуцкы кінатэатр «Спартак»
ПЕТР ПЕРШЫ

Гуцкы кінатэатр «Чырвоная зорка»
Ад 25 снежня КАЦЯРЫНА
у галоўнай ролі Францыска ГААЛЬ

ПАСТАНОВА № 45

ПРЭЗІДЫУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА ад 22 снежня 1937 г.

«АБ РАЗГРУЗЦЫ МЕНСКАГА ЧЫГУНАЧНАГА ВУЗЛА АД ГРУЗАЎ І АБ НАЛАДЖВАННІ ШТОДЗЕННАЙ КРУГЛАСУТАЧНАЙ РАБОТЫ ПА ПАГРУЗЦЫ, ВЫГРУЗЦЫ І ВЫВАЗЦЫ ГРУЗАЎ».

Адзначыць, што дырэктыва ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб круглясутачнай грузавой рабоце чыгуначнага транспарта і кліентуры, а таксама рашэнні [illegible]

Старшыня Менскага гарадскога Совета ВАНКЕР.
Сакратар Менскага гарадскога Совета КАЗЛОЎСКІ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ і ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Савецкая, 63. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-... ры — 23-955, міжнароднай і замежнай інфармацыі — 25-189, аддзела пісем — 20-844, 21-399, 21-885, ілюстр... [illegible]

Уп. Галоўлітбела № К—3197. Друкарня «Звязды», Менск, Савецкая, 63. Ю. Л. Б.